

Tautosakos
rinktinė
vaikams

Parengė
Lijana
Šarkaitė-Viluma

Uliojā varnu

Tautosakos
rinktinė
vaikams

Vilnius, 2021

Knygos išleidimą iš dalies finansavo

Projekto vadovė *Vilma Žukauskienė*

Parengė *Lijana Šarkaitė-Viluma*

Redaktorė *Vilma Razmislevičienė*

Dailininkė dizainerė *Edita Namajūnienė*

Piešinius piešė *Vilniaus kunigaikščio Gedimino
progimnazijos Blindžių skyriaus mokiniai
ir Erika Žukauskaitė*

Pirmasis leidimas 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Visos teisės saugomos.
Nė viena šios knygos dalis negali būti publikuojama,
laikoma elektroninėse laikmenose ar kitu būdu
dauginama be raštiško leidėjo sutikimo.

Leidėjas

*Vilniaus etninės
kultūros centras*

© Lijana Šarkaitė-Viluma 2021

© Edita Namajūnienė 2021

© Vilniaus etninės kultūros centras 2021

ISBN 978-609-96184-2-5

Turinys

Pratarmė 11

Pavasario folkloras

1.	To to to, stovi oželys (<i>gavėnios daina</i>)	15
2.	Vakietukas vakytei (<i>žaidimas-šokis</i>)	16
3.	Velykela raduolela (<i>sūpuoklinė daina</i>)	17
4.	Aš mažas žiekelis (<i>kiaušiniautojų dainelė-oracija</i>)	18
5.	Pavasarielis linksmas atėjo (<i>literatūrinė daina</i>)	19
6.	Jurgi, tėvas šaukia (<i>Jurginių daina</i>)	20
7.	Ralio, karvytes, ralio (<i>raliavimas</i>)	21
8.	Kur lio lio lio (<i>piemenų dainelė</i>)	22
9.	Čyru vyru pavasaris (<i>vyturio pamėgdžiojimas</i>)	23
10.	Knyvi, knyvi (<i>pempės pamėgdžiojimas</i>)	24
11.	Kukū, duos Dievas pupų (<i>gegutės pamėgdžiojimas</i>)	25
12.	Starkau Jonai (<i>gandro erzinimas</i>)	26
13.	Čiulba paukštela (<i>vaikų daina</i>)	27
14.	Žvirbliuk, žvirbliuk (<i>vaikų daina</i>)	28
15.	Lyja, lynoja (<i>erzinimas</i>)	29
16.	Į Lovučius pas Patalauskų (<i>posakis</i>)	29
17.	Šuta boba šustinius (<i>vaikų formulinė daina</i>)	30
18.	Buobuti turieja (<i>vaikų daina</i>)	31
19.	Mikita (<i>šokis</i>)	32
20.	Gaidis ont slenkstė stuoviejė (<i>ratelis</i>)	33
21.	Atbėga laputė patvaksnodama (<i>vaikų daina</i>)	34
22.	Eikim i lauka (<i>vaikų daina</i>)	35
23.	Pelėda, pelėda (<i>vaikų daina</i>)	36
24.	Tūto, strazdeli, tūto (<i>trejinė sutartinė</i>)	37
25.	Ant to dideli būgnėla (<i>formulinė daina</i>)	38

Vasaros folkloras

1. Kai saulė tekėjo (*ratelis*) 41
2. Kupolio rožė, kupolijyte (*Kupolinių ratelis*) 42
3. Ulioja varnu (*vaikų daina*) 44
4. Tupi (v)uodas ant kelmelio (*vaikų daina*) 46
5. Marusėla, Petrusėla (*dainelė-būrimas*) 48
6. Šinden mūsų gaspadine (*kregždės pamėgdžiojimas*) 49
7. Ieva, Ieva (*volungės pamėgdžiojimas*) 50
8. Kūma, dūša (*varlių pamėgdžiojimas*) 50
9. Ataina lietūs (*piemenų dainelė*) 51
10. Ganau, ganau avelas (*piemenų daina*) 52
11. Du zuikučiai pjaunas (*piemenų žaidimas*) 54
12. Gaidel', gaidel' (*vaikų daina*) 55
13. Višta, višta, duok man tūpel' (*vaikų daina*) 56
14. Čiuldi rudį (*šokis*) 59
15. Apsikaišius kaip Sekminių karvė (*posakis*) 60
16. Lipo grūšion pešėda (*vaikų daina*) 61
17. Guli žirnis ant lėkštės (*skaičiuotė*) 62
18. Dažų krautuvė (*žaidimas*) 63
19. Tykiai ramiai (*ratelis*) 63
20. Pjausim dobilą (*ratelis*) 64
21. Vai tu, rugeli (*darbo daina*) 65
22. Tetervinas an dirvono (*vaikų daina*) 66
23. Pjoviau, pjoviau rugelius (*ratelis*) 67
24. Aviža prašė (*ratelis*) 68
25. Avižos baltos (*skudučių sutartinė*) 69

Rudens folkloras

1. Pasėjau pupų (*darbo daina*) 71
2. Aš pasėjau žalius linus (*darbo daina*) 72
3. Aš pasėjau linučius (*ratelis*) 73
4. Pasėjau kanapį (*darbo daina*) 74
5. Tepu, lepu (*kūlimo pamėgdžiojimas*) 75
6. Melnyčia (*ratelis*) 76
7. Mūsu maišė pakulne, pakulne (*ratelis*) 77
8. Saulala, motinėla (*piemenų dainelė*) 78
9. Nuvažiouk, debesieli (*piemenų dainelė*) 79
10. Griuvo uodas nuo šakos (*vaikų daina*) 80
11. Laumės laižo mėnulį (*posakis*) 82
12. A kur tu buvai (*vaikų daina*) 82
13. Oi tu, ozy, nu nu nu (*vaikų daina*) 83
14. Kuku kubiliuku (*skaičiuotė*) 84
15. Daise, dwise (*skaičiuotė*) 84
16. Ožys (*žaidimas*) 84
17. Tindirioška (*šokis*) 85
18. Gavau aš vištėlė duovanū (*vaikų daina*) 86
19. Baravykai, baravykai (*vaikų daina*) 88
20. Grybs, grybs, baravyks (*ratelis*) 90
21. Ausim, sesutės, abrūsus (*ratelis*) 91
22. Pakulnis audeklas (*ratelis*) 92
23. Rupūž', rupūž' (*šokis*) 93
24. Buvo dėdė Vilniuj (*sutartinė*) 95

Žiemos folkloras

1.	Leliujmoj, tu, kiškulia (<i>advento-Kalėdų daina</i>)	97
2.	Vai tu, kuosela, leliujmoj (<i>advento-Kalėdų daina</i>)	98
3.	Skrido vanagėlis (<i>advento-Kalėdų daina</i>)	99
4.	Tu, kiškeli (<i>advento-Kalėdų daina</i>)	100
5.	O ir atlėkė baikštoji elnė (<i>advento-Kalėdų daina</i>)	101
6.	Jei per Kūčias (<i>orų spėjimas</i>)	102
7.	Tina, šuku luku (<i>skaičiuotė</i>)	102
8.	Ercum percum pamaguli (<i>skaičiuotė</i>)	103
9.	Žąsų tiltas (<i>advento-Kalėdų žaidimas</i>)	103
10.	Avižėlių pirkti (<i>žaidimas</i>)	104
11.	Žiedo dalijimas (<i>advento-Kalėdų žaidimas</i>)	105
12.	Vanagėlis ir vištos (<i>žaidimas</i>)	106
13.	Gegutėlė tupi, tupi (<i>žaidimas</i>)	106
14.	Ūkininkas, ūkininkas (<i>ratelis</i>)	108
15.	O tai dyvai (<i>Užgavėnių daina</i>)	109
16.	Kur tas senis (<i>Užgavėnių daina</i>)	110
17.	Kumelaite nabagaite (<i>Užgavėnių daina</i>)	111
18.	Mes – žīdele iš Leckavas (<i>Užgavėnių daina</i>)	112
19.	Ont žilviče kelma (<i>Užgavėnių ratelis</i>)	112
20.	Per Lazdijų miesčiuoką (<i>Užgavėnių ratelis</i>)	113
21.	Eršmit, eršmit (<i>Užgavėnių šokis</i>)	114
22.	Viens velns (<i>Užgavėnių šokis</i>)	116

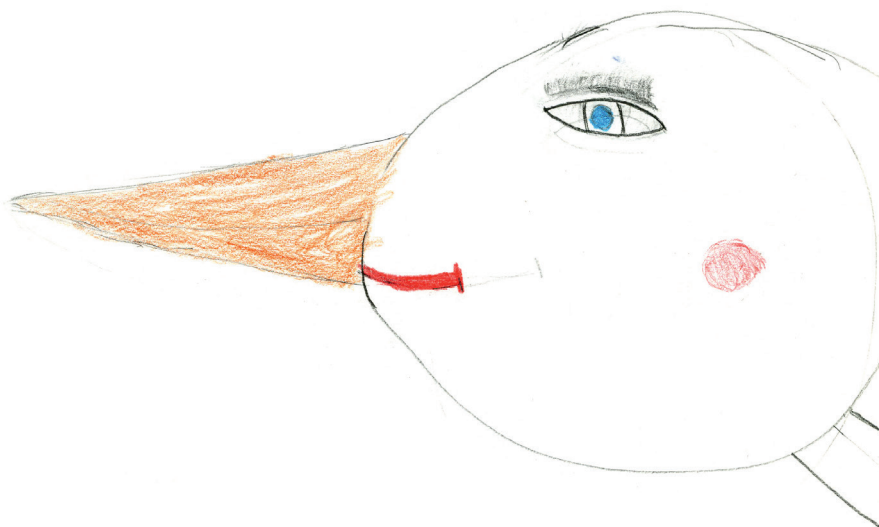

O ką šiandien vaikai kuria?

Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos vaikų folkloras

Formulinės (grandininės) dainos	119
Pajuokavimai	125
Mįslės ir minklės	130
Užgavėnių kaulijimai (oracijos)	133

Vietoj pabaigos

Atvažiava buobėlė	138
Sutrupinimai	141
Abėcėlinė tautosakos kūrinų rodyklė	142

Pratarmė

Žmogus, supamas gamtos, veikiamas laiko ir aplinkos, išgyvena ciklišką metų kaitą. Gyvenimo, gamtos pokyčiai – natūralūs ir savalaikiai. Amžino ir kintamo gyvavimo būviai, vyraujanti tvarka bei pasikartojantys vyksmai reiškiasi nesibai giančia spirale. Gamtos vegetacijos cikle išskiriami du laikotarpiai: aktyvus šiltasis ir pasyvus šaltasis. Pavasario lygiadieniu gamtoje prasideda nauji metai. Nuo šios dienos gamta bunda: aktyvėja jos gyvybiniai procesai, prasideda naujas žmogaus veiklos ciklas. Tai – žemdirbystės, derliaus metų pradžia. Pavasarį žemė atsiveria, jos gyvybė atrakinama, o rudenį prasideda ramybės laikotarpis – gamta keliauja išsėtis. Metų laikų kaita – gamtos nubudimas pavasarį, kupėjimas, vešėjimas ir šviesa vasarą, spalvų paletė, ramybė ir susikaupimas rudenį, sąstingis ir poilsis žiemą – mus inspiruoja pajusti gamtos ritmą.

Remiantis kalendorinių metų, švenčių ir darbų ciklais, sudarytas ir šios knygos turinys. Pagrindiniai skyriai įvardinti metų laikais: „Pavasario folkloras“, „Vasaros folkloras“, „Rudens folkloras“, „Žiemos folkloras“. Gamtos sezoniškumu bei cikliš kumu siekiama padėti ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikams pažinti, perprasti, o ugdytojams paprasčiau, aiškiau perteikti tradicinio folkloro kūrinius. Taip tikimasi palengvinti ugdymo įstaigų darbuotojų kūrybinį darbą. Toks ir yra šio leidinio tikslas.

Keturis knygos skyrius sudaro metų laikų švenčių, darbų, apie gyvąją gamtą bei vaikų folkloro kūriniai (dainos, šokiai, rateliai, žaidimai, skaičiuotės). Penktasis skyrius skirtas nūdienos vaikų folkloro kūrybai.

Pirmasis leidinio skyrius „Pavasario folkloras“ pradedamas dviem gavėnios kūriniais: daina „To to to, stovi oželys“ ir žaidimu-šokiu „Vakietukas vaketytei“. Gavėnia, pasak etnologo Aleksandro Žarskaus, tai žemės ir visos gamtos atsigavimo iš žiemos miego laikotarpis¹. Kitaip tariant, gamtoje tai – pereinamasis metas. Užgavėnės – kilnojama šventė, kartais švenčiama ir kovo pradžioje, tad gavėnia trunka ir kovo bei balandžio mėnesiais. Be to, pateikėjai nurodo, kad kai kuriuos dainos „To to to, stovi oželys“ variantus dainuodavo ir piemenys ganydami². Žaidimo-šokio

¹ Žarskus, Aleksandras. Rėdos knyga. *Baltų kalendorinės šventės*. Kaunas, 2009, p. 127.

² Pvz., žr. *Gervėčių melodijos*. Sudarė ir parengė Vida Daniliauskienė, Joana Giedrė Razmukaitė. Vilnius, 2003, Nr. 38.

„Vakietukas vaketytei“ dainuojamame tekste tiesiogiai paminėtas žodis gavėnia: „pakaks man' per gaven“, tačiau kada ar koku laikotarpiu žaisdavo, žymi pateikėja Emilija Kuzavinienė (Zaukaitė)³ nenurodė. Daugiau šio žaidimo-šokio variantų neaptinkama. Šiame skyriuje publikuojama Velykų (dainelė-oracija „Aš mažas žiekelis“, sūpuoklinė „Velykela raduolela“), Jurginių („Jurgi, tėvas šaukia“) švenčių, piemenų dainos („Ralis, karvytes, ralis“, „Kur lio lio lio“), paukščių pamėgdžiojimai (vyturio, pempės, gegutės), erzinimai (gandro), įvairios vaikų dainos („Atbėga laputė patvaksnodama“ ir kt.), sutartinė „Tūto, strazdeli, tūto“, šokiai ir rateliai, kurie tinkami atlikti pavasarį.

„Vasaros folkloras“ apima nemažą spektrą vaikų dainų, paukščių ir gyvūnų pamėgdžiojimų (kregždės, volungės ir kt.), piemenų dainų ir žaidimų („Ganau, ganau avelas“, „Ataina lietus“ ir kt.), čia publikuojama Kupolinių, šienapjūtės, rugiapjūtės, avižapjūtės dainų ir ratelių („Kupolio rože, kupolijyte“ „Pjausim dobilą“, „Vai tu, rugeli“ ir kt.), taip pat skudučių sutartinė „Avižos baltos“.

Skyriuje „Rudens folkloras“ sudėta šio metų laiko darbų dainos ir rateliai („Pasėjau pupų“, „Aš pasėjau linučius“, „Pakulnis audeklas“ ir kt.), piemenų dainelės („Nuvažiouk, debesieli“, „Saulala, motinėla“), vaikų dainos („Baravykai, baravykai“, „Oi tu, ožy, nu nu nu“ ir kt.), skaičiuotės („Kuku kubiliuku“, „Daise, dweise“), žaidimas „Ožys“, šokiai („Tindirioška“, „Rūpuž, rūpuž“), sutartinė „Buvo dėdė Vilniuj“.

Advento-Kalėdų („Leliumoj, tu, kiškulia“, „O ir atlėkė baikštoji elnė“, „Žąsų tiltas“ ir kt.), Užgavėnių („O tai dyvai“, „Kur tas senis“, „Eršmit, eršmit“) dainos, žaidimai, rateliai ir šokiai sudaro visą ketvirtąjį skyrių „Žiemos folkloras“.

Penktajame skyriuje „O ką šiandien vaikai kuria?“ publikuojama dalelė Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos trečiųjų ir ketvirtųjų tradicinio folkloro kūrybos: grandininės dainos, pajuokavimai, mįslės bei Užgavėnių kaulijimai. Pastarieji – tai oracijos, kurias mokiniai kasmet kuria artėjant Užgavėnėms, per šventę įdomiausių kaulijimų autoriai apdovanojami. Šioje mokykloje⁴ ne vienerius metus dėstoma etnokultūra ir įkvepia vaikus tradicinei kūrybai.

Didžioji dalis šio rinkinio kūrinių publikuojama pirmą kartą, tik keletas jų perspausdinama iš kitų leidinių. Prie kiekvienos dainos, šokio, ratelio, žaidimo,

3 Emilija Kuzavinienė (1903–1992), kilusi iš Obelių apyl., Rokiškio r., pateikė nemažą pluoštą iš mamos išmoktų sutartinių, dainų, žaidimų ir kt.

4 Etnokultūra dėstoma Kunigaikščio Gedimino progimnazijos Blindžių skyriuje.

skaičiuotės ar posakio nurodoma informacija apie pateikėjus, užrašytojus, šifruotojus bei kūrinio signatūra.

Kūrinių tekstai, pateikėjų komentarai ar paaiškinimai užrašyti stengiantis išlaikyti autentišką formą, tarmines ypatybes. Retesni žodžiai paaiškinami šalia dainos ar ratelio. Siekiant geriau atspindėti tarmių specifiškumą, naudojamos ir specialios raidės bei ženklai. Žemaičių tarmėje balsiai a, e, i, u dažnai tariami kaip ilgieji, tuomet rašoma ā, ē, ī, ū. Raidė l žymi kietą l prieš priešakinės eilės balsius, šis garsas būdingas aukštaičių bei dzūkų tarmėms. Apostrofu žymimi žodžio gale esantys minkštieji priebalsiai. Skliaustuose žodžių gale įrašyti garsai ar skiemenys, kurie dainuojant gali būti netariami, o skliaustuose žodžių pradžioje nurodomi garsai, kurie ištariami spontaniškai ar kaip tarmės ypatybė.

Melodijų transkripcijos leidinyje pateikiamos supaprastintos, t. y. pagrindinė melodija ir tik būdingiausi jos variantai. Dainų melodijos užrašytos patogiose skaityti natas tonacijose, prieš metrą laužtiniuose skliaustuose nurodomas tikrasis kūrinio aukštis (pirma nata). Garso aukštinimas ar žeminimas ketvirtadaliu (ar mažiau) tono virš natos pažymimas rodyklėle žemyn arba aukštyn (↓ ↑). Punktyrinė linija (.....) virš natos nurodo imituojamą gyvūno balsą.

Prie leidinio pridedama ir kompaktinė plokštelė su dalies kūrinių garso įrašais. Jie leis išgirsti, pajusti atlikimo stilių bei tarmių subtilybes ir pasitarnaus mokymosi tikslams. Įrašytieji kūriniai leidinyje pažymėti specialiu ženklu , skaičius po jo rodo garso įrašo eilės numerį.

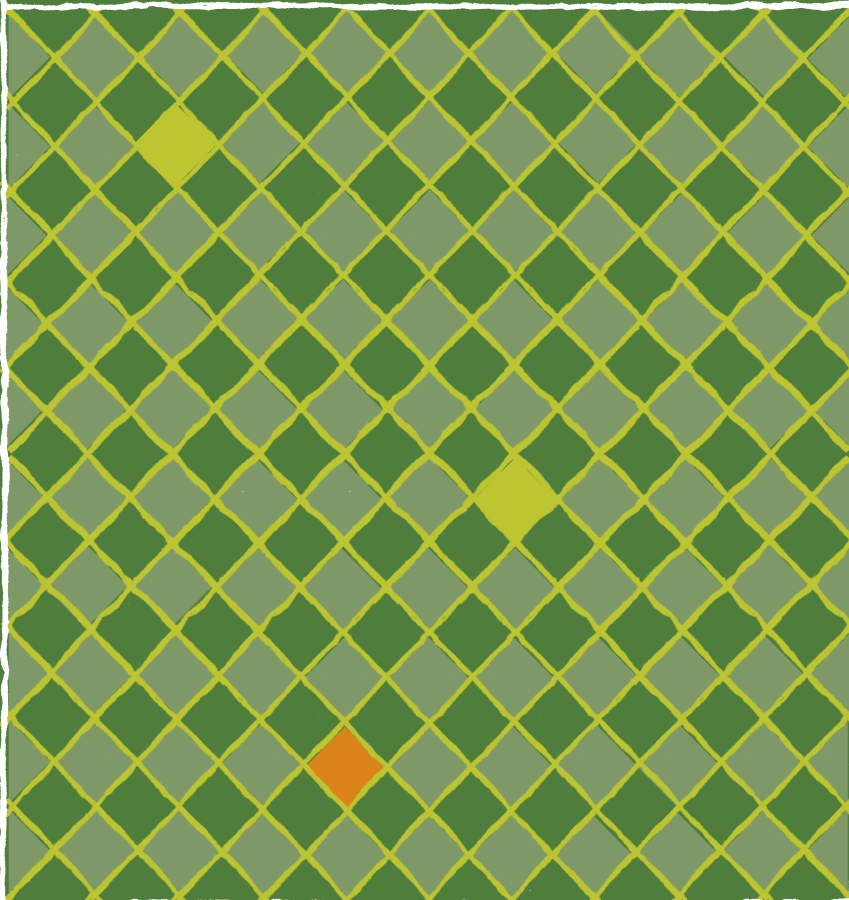
Tikimės, kad leidinys bus naudingas ne vienam folkloro mylėtojui, dirbančiam su vaikais ir jaunimu. Ši rinktinė gali būti ir pagalbinė metodinė priemonė ikimokyklinio ugdymo pedagogams, etnokultūros, muzikos mokytojams bei vaikų folkloro ansamblių vadovams.

Dėkojame Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyriaus Muzikinio folkloro bei Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Tautosakos archyvams už galimybę skelbti juose saugomus tautosakos kūrinius. Taip pat dėkojame Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos mokiniais, kurie dalyvavo šios knygos rengimo kūrybiniame procese.

Lijana Šarkaitė-Viluma

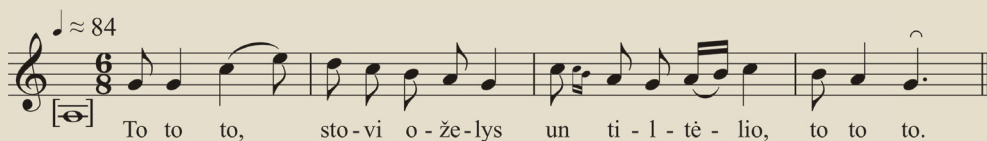

Pavasario folkloras

1. To to to, stovi oželys

1. To to to,
Stovi oželys
Un tiltelio,
To to to. | 4. To to to,
Tai ma runkelės –
Kap kočėlėliai,
To to to. | 5. To to to,
Tai ma kojėlės –
Kap kačergėlės,
To to to. |
|---|---|--|
2. To to to,
Ir stovėdamas
Undenin žiūri,
To to to.
3. – To to to,
Tai ma akelės –
Kap zerkoėlėliai*,
To to to.

* Zerkolas – veidrodis.

* Kočėlas – medinis įrankis skalbiniams lyginti.

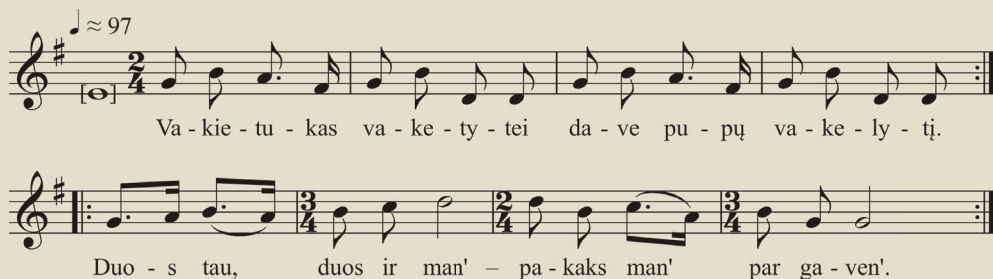
* Kačerga – žarsteklis, maišiklis.

Gavėnios daina. P.: Uršulė Augulienė (Reketaitė), 73 m., gyv. Rimdžiūnų k., Gervėčių apyl., Astravo r., Baltarusija. U.: A. Barkauskaitė, A. Lapinskas 1970 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 5782 (21).

2. Vakietukas vaketytei

- : Vakietukas vaketytei
- Dave pupų vakelytį*.
- : Duos tau, duos ir man' –
- Pakaks man' par gaven'*.

* Vakelytis – vokas.

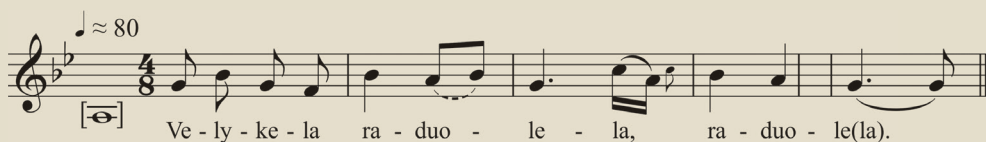
* Gaven' – gavėnia.

Pateikėjos komentaras: „Čia žaidimas. Žaisdavo paaugliai. Lyg žaidimas, lyg šokis. Užsidėdavo ant galvų kepurės ir eidavo rateliais. O žodžiuos „Duos man', duos ir tau“ žemai nusilenkdavo, kepurę nusiėmę nuo galvos. „Pakaks man' per gaven'“ apsisukdavo į antrą pusę – į išorinę ratelio pusę. Toj pusėj kartoja: „Duos tau, duos ir man' – pakaks man' per gaven'“, vėl atsuka atgal arba ratas į išorę atsisukęs eina. Ir taip žaisdavo, kol nusibosdavo.“

Žaidimas-šokis. P.: Emilija Kuzavinienė (Zaukaitė), g. Rūmiškių k., Obelių apyl., Rokiškio r., gyv. Juodšilių k., Juodšilių apyl., Vilniaus r. U.: Danutė Krištopaitė 1973 m. Šifravo Medaina Viluma 2020 m. MFA KF 6056 (10).

3. Velykela raduolela

1. Velykela raduolela,
Raduole(la).
2. Supkit, meskit, jūs sesulės,
Jūs sesu(lės).
3. Aukščiau, aukščiau až medelį,
Až mede(lį).
4. Drūčiau, drūčiau už užuolalį,
Už užuola(lį).
5. Užuolalio žali lapai,
Žali lapai.
6. Žali lapai nubyrėjo,
Nubyrė(jo).
7. Per upelį nutekėjo,
Nutekė(jo).

Sūpuoklinė daina. P.: Elena
Ramelienė, 80 m., Motiškės k.,
Adutiškio apyl., Švenčionių r.
U.: A. Jarmala, Genovaitė Čet-
kauskaitė 1958. MFA KTR 12 (4).

4. Aš mažas žiekelis

$\text{♩} \approx 70$

Aš ma-žas žie-ke-lis – kap gri-kių pė-de-lis. Aš daug ži-nau,
 ma-žai iš-ma-nau. Aš daug ne-no-riu – po-ra kiau-ši-nė-lių. Po-ra kiau-ši-nė-lių
 ir kam-pe-lį py-ra-gė-lių, ir kam-pe-lį py-ra-gėl(ių).

Aš mažas žiekelis* –

Kap grikių pėdelis*.

: Aš daug žinau,

Mažai išmanau. :

Aš daug nenoriu –

Pora kiaušinėlių.

Pora kiaušinėlių

Ir kampelį pyragėlių,

Ir kampelį pyragėlių.

* Žiekelis – kiaušiniautojas, mokinys.

* Pėdelis – surištas grikių (arba kitų augalų) glėbelis.

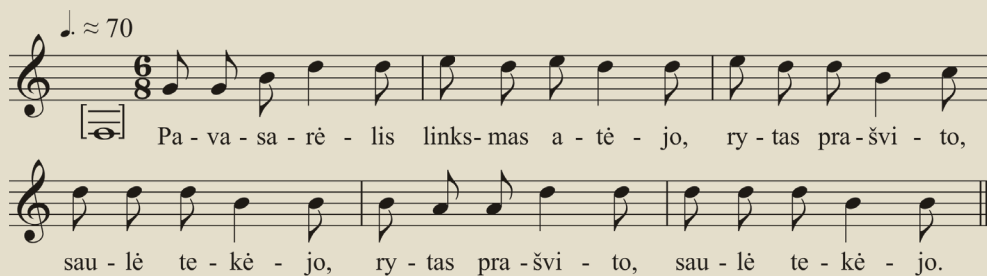
Užrašytojo Juozo Jurgos pas-taba: „Vaikų oracija. Antrą dieną Velykų, iš ryto, vaikai (7–8 metų) vaikščioja po pirkias ir šią oraciją sako. Jiems duoda kiaušinių ir pyragų.“

Velykų kiaušiniautojų dainelė-oracija. P.: Elena Plytnikienė, 48 m., g. Jurkonių k., Pivašiūnų vls., Alytaus aps., gyv. Žvirgždėnų k., Daugų vls., Alytaus aps. U.: Zenonas Slaviūnas, Juozas Jurga 1938 m. Šifravo Medaina Viluma 2020 m. LTRF pl. 896 (6a).

5. Pavasarēlis linksmas atējo

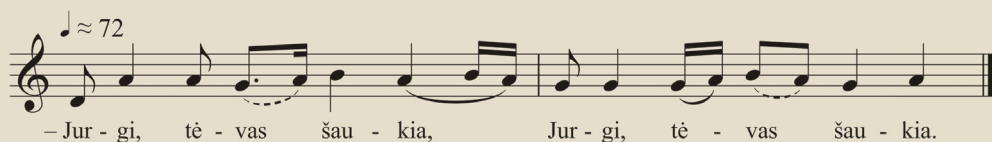
1. Pavasarēlis
Linksma atējo,
: Rytas prašvito,
Saulē tekējo. :
2. Sniegā nuleido,
Vanduo nubēgo,
: Žemē išdziūvo,
Paukščiāi parbēgo. :
3. Garnys an lizdo
Snapu kalena,
: Žāsys padangēm
Laksto, gagenā. :
4. Ir piemenēliai
Linksmi nesnaudžia,
: Jū gyvulēliai
Žolelē grauzia. :

Literatūrinē daina. P.: Zabelē Adau-
girdaitē, g. 1911 m. Aleknonyse; gyv. Gi-
luičiū k., Simno apyl., Alytaus r. U.: R. Ja-
kučionytē, Algirdas Klova 1981 m. MFA
KLF 132 (37), KTR 375 (44).

6. Jurgi, tėvas šaukia

1. – Jurgi, tėvas šaukia,
Jurgi, tėvas šaukia.	6. Žemėlį atrakintie,
Žemėlį atrakintie,
2. – Jurgi, paduok raktus,
Jurgi, paduok raktus.	7. Kad lietulis palytų,
Kad lietulis palytų,
3. Žemėlį atrakintie,
Žemėlį atrakintie,	8. Kad raselė iškristų,
Kad raselė iškristų,
4. Kad žolalė užaugtų,
Kad žolalė užaugtų.	9. Kad rugeliai užaugtų,
Kad rugeliai užaugtų,
5. – Jurgi, paduok raktus,
Jurgi, paduok raktus.	10. Kad duonelės mum būtų,
Kad duonelės mum būtų.

Jurginių daina. P.: Emilija Trepšienė (Augulytė), 70 m., gyv. Rimdžiūnų k., Gervėčių apyl., Astravo r., Baltarusija. U.: Danutė Krištopaitė 1970 m. KTR 126 (65). Pb. VRlp Nr. 108.

7. Ralio, karvytes, ralio

$\text{♩} \approx 72$

[♩]

Ra - lio, kar - vy - tes, ra - lio, po ža - lią lan - ką, ra - lio,

po bal - tus do - bi - lė - lius, ra - lio. Ra - lio kar - vy - tes, ei - sim na - mo.

Ra - lio, ra - lio. Ne - šim pie - ne - lia, ra - lio, po ža - lius do - bi - lė - lius, ra - lio.

Ralio, karvytes, ralio.
Po žalią lanką, ralio.
Po baltus dovilėlius, ralio.
Ralio, karvytes, eisim namo.
Ralio, ralio.
Nešim pienelį, ralio.
Po žalius dovilėlius, ralio.

Raliavimas. P.: Elena Šavelienė
(Galiauskaitė), g. 1912 m., gyv.
Kampų k., Luokesos apyl., Molėtų r.
U.: D. Paulauskienė, G. Urbonavičius
1971 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Vilu-
ma 2020 m. MFA KF 5893 (52).

8. Kur lio lio lio

$\text{♩} \approx 120$

Kur lio lio lio gys - me na - mu - lio. Par kie - no var - tus?

Par Ma - tie - ju - ka. Ka - tas ko - ju. A - ke - čiom, at - virkš - čiom.
 O kų dirb - da - mi? Kuo už - trins - ma?
 Ko - šį vir - da - mi. Var - las ko - ju.
 Iš ka - kių mil - tų? Kur pa - dės - ma?
 Iš pu - pų skil - čių. Ga - lu lau - ko.
 Kuo pa - mai - šys - ma? Kuo už - dings - ma?

Kas tų kal - bų iš - kal - bės, Be duo - nas, be drūs - kas,
 Tai tų ko - šį iš - ta - pės.

su ku - me - lio lū - pu. Y - ha - ha - ha.

: Kur lio lio lio	– Iš pupų skilčių.	– Kuo uždingsma?
Gysme namulio. :	– Kuo pamaišysma?	– Akečiom atvirkščiom.
– Par kieno vartus?	– Katas koju.	Kas tų kalbų iškalbės,
– Par Matiejuka.	– Kuo užtrinsma?	Tai tų košį ištapės.
– O kų dirbdami?	– Varlas koju.	Be duonas, be drūskas,
– Košį virdami.	– Kur padėsma?	Su kumelia lūpu.
– Iš kakių miltų?	– Galu lauko.	Yhahaha!

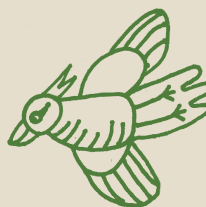
Piemenų daina. P.: Ona Baltušienė (Baltušytė), g. 1900 m. gyv. Pupo - nių k., Kupiškio r. U.: J. Žebrytė, E. Janulevičiūtė 1974 m. Šifravo Vera Venc - kūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 6252 (22).

9. Čyru vyru pavasaris

Čyru vyru pavasaris,
Palikau vaikus nelesintus,
Atlėksiu – palesinsiu,
Vėl lėksiu.

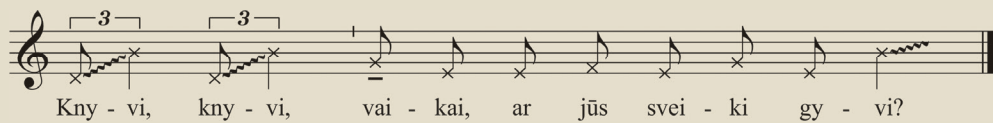

Vyturio pamėgdžiojimas. P.: Petras Mazukevičius, g. 1908 m. Radziūčių k., gyv. Jonaraisčio k., Seinų vls., Lenkija.
U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m. Šifravo Daiva Račiūnaitė 1989 m.
MFA KLF 1399 (14), KTR 383 (10).

10. Knyvi, knyvi

Knyvi, knyvi,
Vaikai, ar jūs sveiki gyvi?

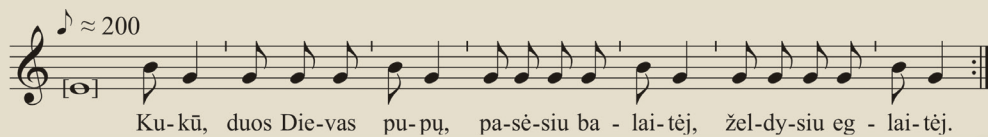
**Pempės pamėg-
džiojimas. P.:**

Marytė Petruškevi-
čienė (Grėbliūnaitė),
g. 1909 m., gyv.
Jonaraisčio k., Seinų
vls., Lenkija. U.: Daiva
Račiūnaitė, Evaldas
Vyčinas 1989 m. Šifravo
Daiva Račiūnaitė
1989 m. MFA KLF 1399
(41), KTR 383 (17).

11. Kukū, duos Dievas pupų

: Kukū, duos Dievas pupų,
Pasėsiu balaitėj,
Želdysiu eglaitėj. : (n. k.)

Pateikėjos pastaba:

„Taip šaukdavo vaikai pavasarį,
pamatę gegutę.“

Gegutės pamėgdžioji-

mas. P.: Elena Ramelienė,

80 m., gyv. Motiškės k.,

Adutiškio apyl., Švenčionių r. U.:

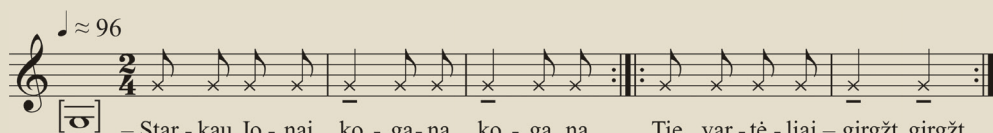
tekstą Antanas Jarmala, melodiją

Genovaitė Četkauskaitė 1958 m.

MFA KTR 12 (2).

12. Starkau Jonai

– Star - kau Jo - nai, ko - ga - na, ko - ga - na, Tie var - tè - liai – girgžt, girgžt,
 Ta - vo mo - čia ro - ga - na, ro - ga - na, Star - kaus pa - ti – pirst, pirst.
 Tau bun - da - las ne - ke - pa, ne - ke - pa,
 Ir pa - tie - kus – ne - da - vė, ne - da - vė,
 Šiau - dų kū - lin su - ri - šė, su - ri - šė,
 Po var - tè - liais po - ki - šė, po - ki - šė,

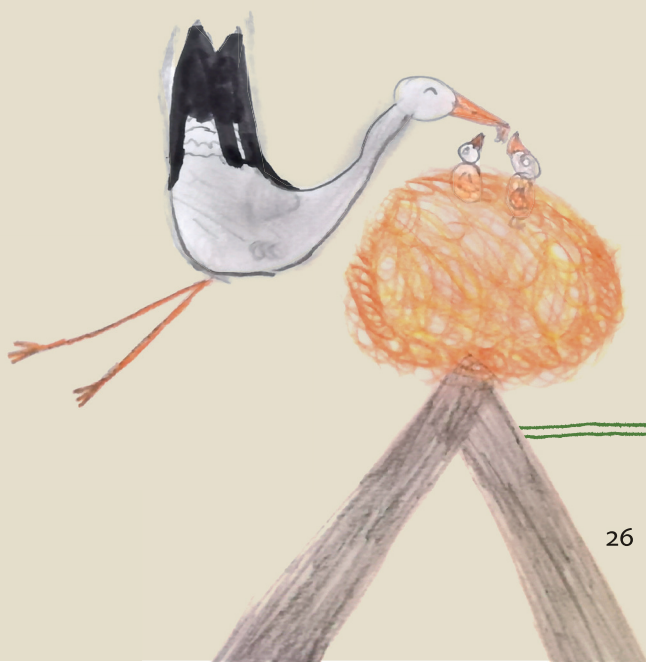
– Starkau* Jonai, kogana, kogana,
 Tavo močia rogana, rogana,
 Tau bundalas nekepa, nekepa,
 Ir patiekus – nedavė, nedavė,
 Šiaudų kūlin sūrišė, sūrišė,
 Po vartėliais pokišė, pokišė,
 Tie vartėliai – girgžt, girgžt,
 Starkaus pati – pirst, pirst.

* Starkus – gandrai.

Gandro erzinimas.

P.: Salomėja Kučinskienė
 (Sadulaitė), g. 1889 m.;
 gyv. Kunigiškių k., Palėvenės apyl., Kupiškio r.
 U.: Jūratė Baltramiejūnaitė, J. Kazakaitė 1974 m.
 Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m.
 MFA KF 6253 (24_2).

13. Čiulba paukštela

Čiulba paukštela

Raudona galvela.

- Ar daug tava vaikelių?

- Du Stasiukai, du Jasiukai,

Du kunigai, du Jurgiai.

Čemer čemeruoja*,

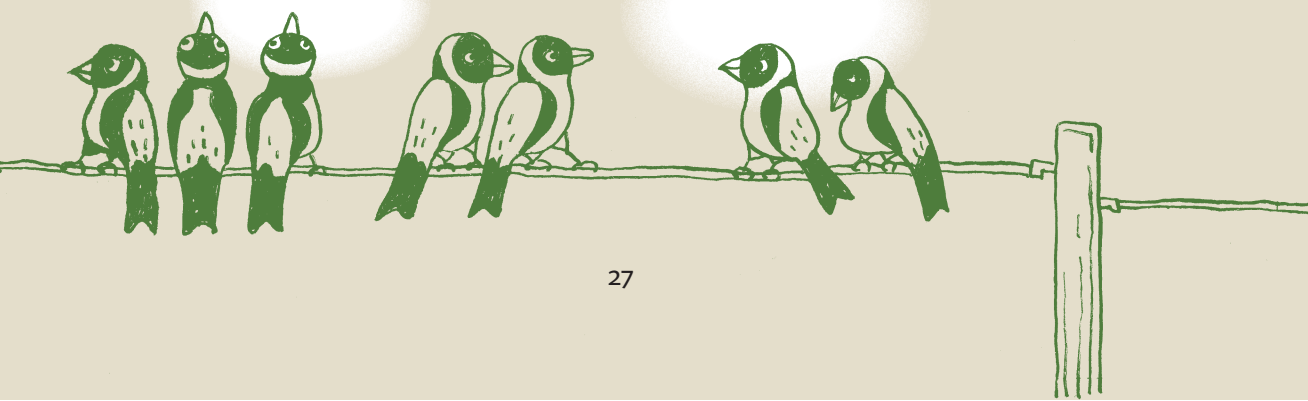
Keturi keturuoja,

Penki lasė gegulį,

Net in žamį priguļ.

* Čemer čemeruoja - trys.

Vaikų dainelė. P.: Agota Mukienė
(Parednytė), 75 m., g. Vareikonių k.,
Paparčių apyl., Kaišiadorių r., gyv. Alek-
sandriškių k., Kazokiškių apyl., Trakų r.
U.: Genovaitė Četkauskaitė, Danutė Kriš-
topaitė 1971 m. Šifravo Medaina Viluma
2020 m. MFA KF 5882 (12).

14. Žvirbliuk, žvirbliuk

$\text{♩} \approx 102$

– Žvirb - liuk, žvirb - liuk, – Ko ko ko.
 – Kur tu tu - pi? – Pa - krek - la(j).
 – Kas tau skau - da? – Gal - ve - la.
 – Tu, žvirb - liu - kas, ne - kvak - sėk,
 – Tau gal - vy - tē nes - kau - dės.
 – Tu, žvirb - liu - kas, pu - l - si,
 – Gal - ve - lį su - ku - l - si.

Tau skau - dės, man gai - lės, ve žvirb - liu - kas ne - ga - lės.

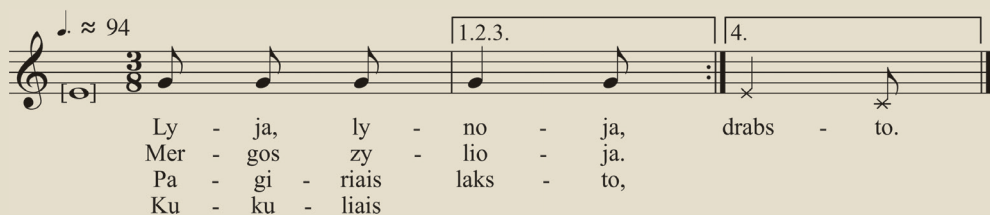

– Žvirbliuk, žvirbliuk,
 – Ko ko ko.
 – Kur tu tupi?
 – Pakrekla(j)*.
 – Kas tau skauda?
 – Galvela.
 – Tu, žvirbliukas, nekvaksėk,
 Tau galvytė neskaudės.
 Tu, žvirbliukas, pulsį –
 Galvelį sukulsi.
 Tau skaudės, man gailės,
 Ve, žvirbliukas negalės.

* Pakrekla(j) – po stogu, ant gegnės.

Vaikų daina. P.: Agota Mukienė (Parednytė), 75 m., g. Vareikonių k., Paparčių apyl., Kaišiadorių r., gyv. Aleksandriškių k., Kazokiškių apyl., Traukų r. U.: Genovaitė Četkauskaitė, Danutė Krištopaitė 1971 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 5882 (10).

15. Lyja, linoja

Ly - ja, ly - no - ja, drabs - to.
 Mer - gos zy - lio - ja.
 Pa - gi - riaais laks - to,
 Ku - ku - liais

: Lyja, linoja,
 Mergos zylioja.
 Pagiriais laksto,
 Kukuliais drabsto. :

Pateikėjos pastaba: „Vaikai pamato
 mergas, tai rėkia.“

Erzinimas. P.: Konstancija Maziliauskienė
 (Riškevičiūtė), gyv. Gižų Rūdės k., Gižų apyl.,
 Vilkaviškio r. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma
 2020 m. MFA KLF 161 (103).

16. Į Lovučius pas Patalauskų

– Į Lovučius pas Patalauskų! Lovaičiai – čia netoli!

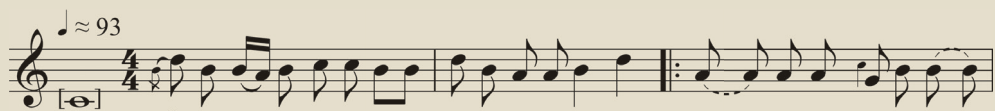
Pateikėjos pastaba: taip varo vaikus miegot.

Posakis. P.: V. Valinčienė (Pečiulytė), g. 1925 m. Vaitakiemio k., gyv. Ož-
 kinių k., Punsko vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m.
 MFA KF 1400 (37), KTR 385 (80).

17. Šuta boba šustinius

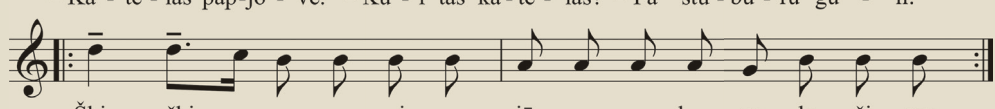

(a)Šu-ta bo-ba šus-ti-niu-s ga-li a-že-rè-lia. – Kur tas ga-las a-že-rè-lia?
 – Kur tas ke-la-lis?
 – Kur tas až-ke-las?
 – Kur tas pe-la-las?

– Žir-ge-liai iš-gè-ra. – Ku-r tie žir-ge-liai? – Ke-liu nu-trin-kè-ja.
 – Kar-kla-liais a-žau-ga. – Ku-r tie kar-kla-liai? – Až-ke-las iš-grau-že.
 – Vil-ke-liai pap-jo-ve. – Ku-r tie vil-ke-liai? – Tin-kla-liuos pas-ko-ra.
 – Ku-r tie tin-kla-liai? – Pe-las su-ka-po-ja.
 – Ka-te-las pap-jo-ve. – Ku-r tas ka-te-las? – Pa-stu-bu-ru gu-li.

Škic, ški-c, va-na-gi-nes, jū-sų a-kys ge-la-ži-nes.

1. (a)Šuta boba šustinius	– Kur tie karklaliai?	– Kur tas pelalas?
Gali ažerèlia.	– Ažkelas išgrauže.	– Katelas papjove.
– Kur tas galas ažerèlia?	– Kur tas ažkelas?	– Kur tas katelas?
– Žirgeliai išgèra.	– Vilkelis papjove.	– Pa stuburu* guli.
– Kur tie žirgeliai?	– Kur tie vilkeliai?	: Škič, škič, vanagines,
– Keliu nutrinkėja.	– Tinklaliuos paskora*.	Jūsų akys glažines. :
– Kur tas kelalis?	– Kur tie tinklaliai?	
– Karklaliais ažauga.	– Pelas sukapoja.	

* Paskora – pasikorė.

* Stuburas – stulpas prie dūminės pirkios krosnies su angomis kam pasidėti.

Vaikų (formulinė) daina. P.: Virgilija Viltienė (Petrokaitė), 50 m., g. Paberžės k., Daugailių vls., Utenos aps., gyv. Gudiškių k., Salako vls., Zarasų aps. U.: Zenonas Slaviūnas 1940 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. LTRF 1259 pl (4).

18. Buobuti turieja

$\text{♩} \approx 102$

Buo - bu - ti tu - rie - ja ži - la uo - že - li.

Cib rink, cak cak, ži - la uo - že - li, cib rink, cak cak, ži - la uo - že - li.

1. Buobuti turieja
Žila uoželi.
: Cib rink, cak cak,
Žila uoželi. : | 4. Išdīkis uoželis
Nenuori klausīt.
: Cib rink, cak cak,
Nenuori klausīt. : | 5. Buobute uoželiui
Per uodegeli.
: Cib rink, cak cak,
Per uodegeli. : |
|--|--|---|

2. Īsuoka uoželis
Ī rūtu darža,
: Cib rink, cak cak,
Ī rūtu darža. :

3. Išieja buobuti
Uoželi varīt.
: Cib rink, cak cak,
Uoželi varīt. :

Vaikų daina. P.: Zita Dapkienė (Butkutė), g. 1935 m. Gardame, Šilutės r.,
gvy. Žiogaičių k., Ž. Naumiesčio sen., Šilutės r. U.: Eugenijus Vyšniauskas
~ 2001 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. VEKC KA 52 (22).

19. Mikita

1. : Mikičiukas grikius sėjo,	2. : Mikitienė blynus kepė,
Mikitienė priakėjo. :	Mikičiukas sviestu tepė. :
: Mikita, Mikita,	: Mikita, Mikita,
Mikičiukas, Mikita. :	Mikičiukas, Mikita. :

Šoka trise. Sustoja rateliu, susikabina rankomis ir eina dainuodami į vieną (bet kurią) pusę. Einama kas ketvirtinę. Baigus dainuoti „Mikitienė priakėjo“, susiki-bę rankomis žaidėjai sustoja į eilę. Dainuojant priedainio žodžius „Mikita, Mikita“, vidurinysis stovi vietoje, o jo dešinėje esanti šokėja pralenda pro savo ir vidurinio šokėjo pakeltų rankų tarpą; dainuojant priedainio žodžius „Mikičiukas, Mikita“, tą patį daro kairėje stovinti šokėja. Viską pakartoja dar kartą.

Šokis. P.: Eleonora Žukauskienė, 50 m., gyv. Babilių k., Žiežmarių vls., Trakų aps. U.: Zenonas Slaviūnas 1938 m. Šifravo Jadvyga Čiurlionytė.
LTRF pl 948 (3). Pb. LT Nr. 9715.

20. Gaidīs ont slenkstē stuoviejē

$\text{♩} \approx 90$

Gai - dīs ont slen-kstē stuo-vie - jē, i sa - va kuo-jēs žiū-rie - jē, gai -

2. žiū - rie - jē - Ma - na šva - rēs kuo - je - lēs, ne - su - tep - su grin - de - lēs.

- : Gaidīs ont slenkstē stuoviejē,
I sava kuo-jēs žiūriejē – :
- : Mana švarēs kuojelēs,
Nesutepsu grindelēs. :

I d. Visi susikibē eina ratu ī vienā
ir ī kitā pusē.

II d. Sukasi už parankiū su savo
pora ī vienā ir ī kitā pusē.

Ratelis. P.: Agnetē Kača-
rauskaitē, g. 1931 m. Skuod-
ketonų k., Sedos vls., gyv. Ru-
bikų k., Šerkšnėnų apyl.,
Mažeikių r. U.: Lijana Šarkaitė,
Ramutė Šetkutė 1996 m. Šifravo
Lijana Šarkaitė 1997 m. AŠVA.

21. Atbėga laputė patvaksnodama

♩ ≈ 90 ①

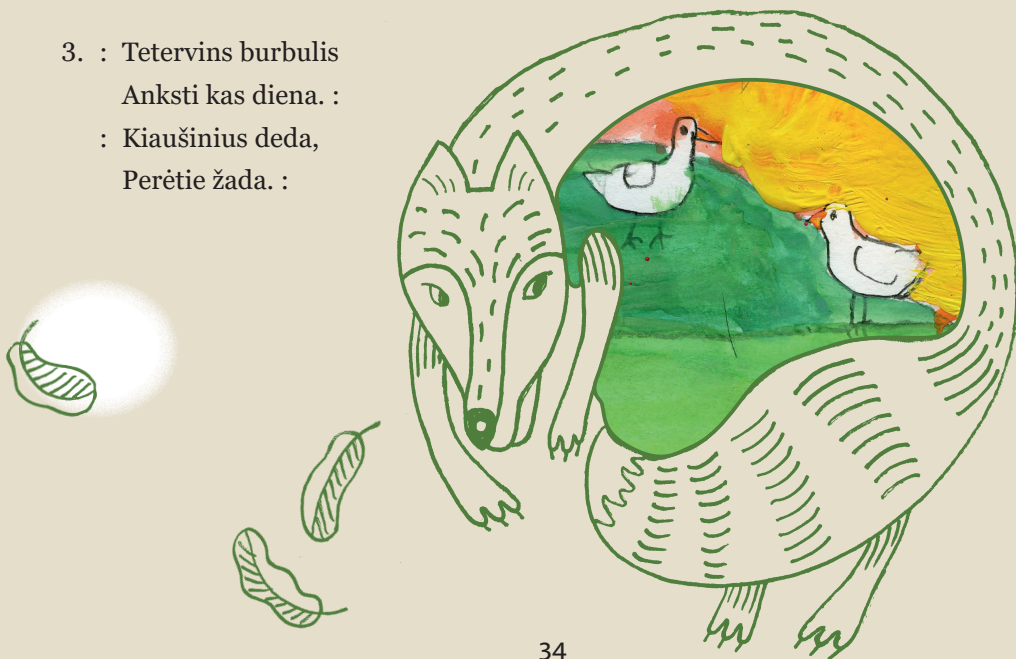
At - bė - ga la - pu - tē pa - tvaks - no - da - ma,

②

Su sa - vo (v)uo - de - ga pa - viks - no - da - ma. 2. La - pu - tē drą - si,

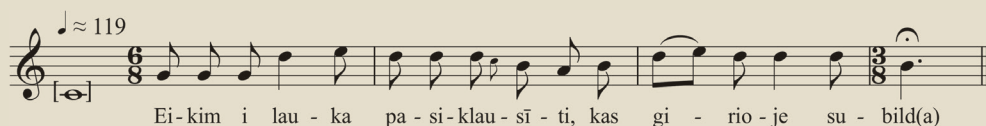
1. : Atbėga laputė
Patvaksnodama, :
: Su savo (v)uodega
Paviksnodama. :
2. : Laputė drąsi,
Pamačius žąsis. :
: Suspaudė kai(p) vašką,
Plunksnas nudraskė. :
3. : Tetervins burbulis
Anksti kas diena. :
: Kiaušinius deda,
Perėtie žada. :

Vaikų daina. P.: Magdė Brazaitienė (Dabrilaitė), gyv. Grubšilio k., Pilviškių apyl., Vilkaviškio r. Šifra-vo Lijana Šarkaitė-Viluma 2012 m. MFA KLF 161 (109).

22. Eikim i lauka

1. Eikim i lauka pasiklausīti,
Kas girioje subild(a).
2. Iškrita vuoras iš ažūlele
Ir nunira sprandel(i).
3. Atbiega meška – daktari didi,
Vuorui spranda taisīt(i).
4. Siuntė žvirbleli i Tilžės miesta,
Kad pargbentu vaist(u).
5. Parnešė drigniu, karčiu čemeriu
Ir medaus buteliuk(a).
6. Atlieki musī, ta biesa pusi,
Ir iščiulpė medut(i).
7. – Išgīk, vuoreli, taisīk tinkleli,
Iškark visas musel(es).
8. Vai kuoks birbimas, kuoks gi čirpimas,
Kad vuoras muse kuor(i).

Vaikų daina. P.: Tauragės r. Eičių kultūros namų folkloro ansamblis „Palvija“ (išmoko iš Franciškos Laugalienės (Šlepavičiūtės), g. 1916 m. Pagirių k., Batakių apyl., Tauragės r., gyv. Eičiuose, Tauragės r.). U.: Loreta Juciūtė 2003 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. AŠVA.

23. Pelėda, pelėda

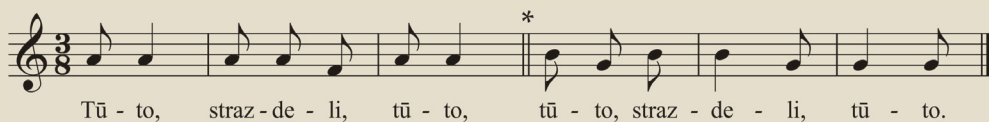

Vaikų daina. P.: Aleksandra
Pirštelienė, 74 m., gyv. Lasiškių k.,
Adutiškio apyl., Švenčionių r.
U.: 1972 m. Šifravo Lijana Šarkai-
tė-Viluma 2000 m. MFAAd 207 (20).

1. Pelėda, pelėda
Viršuj berži sėdi.
: Visos paukštes čilvo vilvo –
Ko gi tu negiedz(i)? :
2. – Kaip aš giedosiu,
Kaip aš dainuosiu,
: Kad un mano galvytelės
Dydela kepūr(e). :
3. Brolis daržų tvėrė,
Sesuo rūtas sėjo.
: Ė vištela dviem kojažem
Rūtelas akėj(o). :
4. – Oi, tu vilke pilke,
Tu, keturakoji,
: Kam tu mano žalias rūtas
Lopom išnešioj(i)? :

24. Tūto, strazdeli, tūto

1. Tūto, strazdeli, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
2. Mandras paukšteli, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
3. Nenešk lizdelio, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
4. Šalia kelelio, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
5. Užgys piemenys, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
6. Išdrėks lizdelį, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.
7. Išlėks vaikeliai, tūto,
Tūto, strazdeli, tūto.

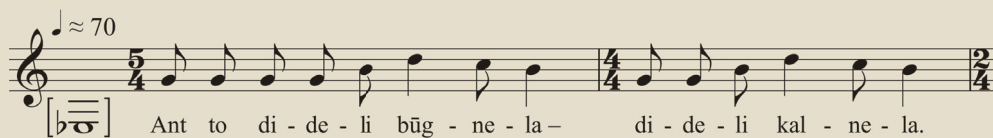
Trejinė sutartinė. Metrika nenurodyta, tačiau sprendžiant iš teksto ir melodijos panašumo, galima manyti sutartinę esant užrašytą Ukmergės r. Užulėnio dainininkių (žr. SIS Nr. 611). U.: Stasys Šimkus Vilniuje. Pb. SIS II Nr. 612.

25. Ant to dideli būgnela

*** Greičiau**

* Prisidedant vis naujai eilutei posmuose, kartojamas šis taktas.

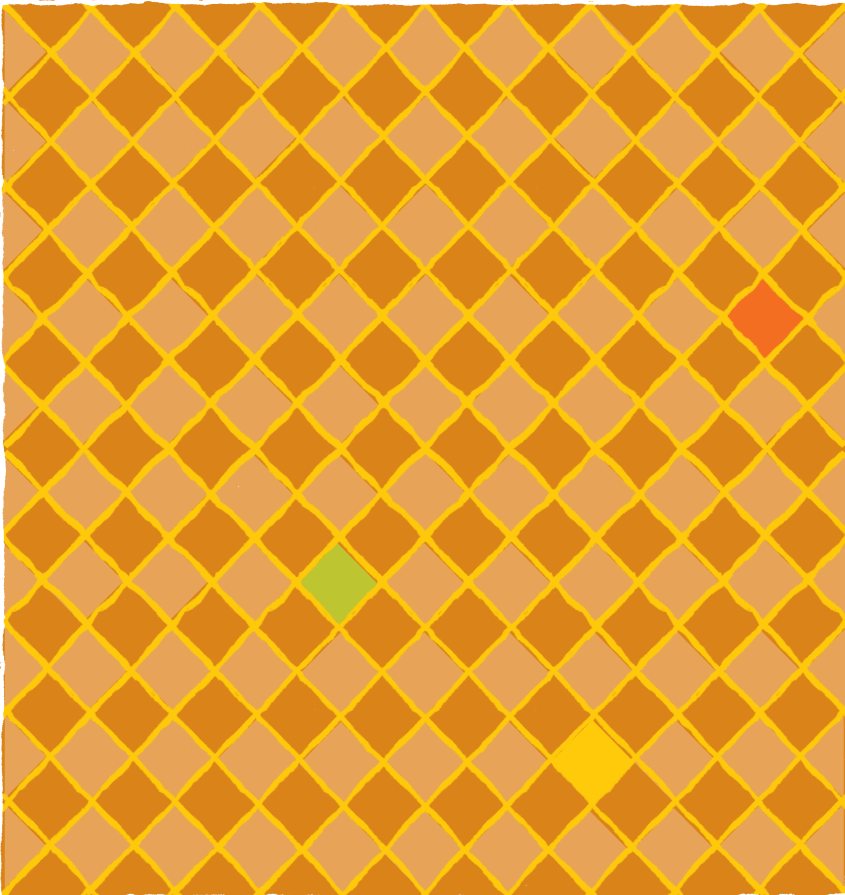
1. Ant to dideli būgnela –
Dideli kalnela.
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!	4. Ant to dideli šakela –
Dideli lizdela.
Lizds ant šakos,
Šaks ant miedi,
Mieds ant kalna,
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!	6. Ant to dideli kiaušela –
Dideli paukštela.
Paukšts ant kiauši,
Kiaušs ant lizdo,
Lizds ant šakos,
Šaks ant miedi,
Mieds ant kalna,
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!
2. Ant to dideli kalnela –
Dideli miedela.
Mieds ant kalna,
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!	5. Ant to dideli lizdela –
Dideli kiaušela.
Kiaušs ant lizdo,
Lizds ant šakos,
Šaks ant miedi,
Mieds ant kalna,
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!	
3. Ant to dideli miedela –
Dideli šakela.
Šaks ant miedi,
Mieds ant kalna,
Kalns ant būgna,
Ūkvei bum!		

Formulinė daina. P.: Liuda Bielskienė (Misgirdaitė), g. 1923 m.
Dvarviečių k., Kražių vls., gyv. Pakražantyje, Kelmės r. U.: G. Vaišvila
1983 m. Šifravo Lijana Šarkaitė 2002 m. MFA KLF 481 (48).

Vasaros folkloras

1. Kai saulė tekėjo

♩ ≈ 140

The musical score is written on two staves. The first staff is in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It contains two measures of music, each with a double bar line and repeat dots. The second staff is also in 3/4 time and contains two measures of music, each with a double bar line and repeat dots. The lyrics are written below the notes.

Kai sau - lė te - kė - jo, a - ly - vos žy - dė - jo.
Tai gra - žios, tai gy - vos dar - že - ly a - ly - vos.

: Kai saulė tekėjo,

Alyvos žydėjo. :

: Tai gražios, tai gyvos

Daržely alyvos. :

I d. Visi poromis suka ratelį pasauliui ir dainuoja.

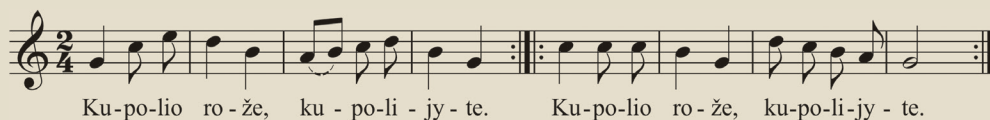
II d. Dainuodami antrą dalį, pina žilvitį už parankių (pradedą su savo porą) ratu, kol susitinka savo porą.

Ratelis. P.: Ona Juodkienė (Juodkaitė), g. 1936 m. Jakėnų k., Zarasų r., gyv. Rokėnų k., Antazavės apyl., Zarasų r. U.: Aistė Indriulienė, Greta Andriuškaitė 2016 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. FaLa.

2. Kupolio rože, kupolijyte

1. : Kupolio rože, kupolijyte. :	8. : Kupolio rože, o kur buvai, Jonai?. :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
2. : Kupolio rože, o kur buvai, Jonai? :	9. : Kupolio rože, turgely buvau. :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
3. : Kupolio rože, o kur užtrukai? :	10.: Kupolio rože, ką pirkai, Jonai? :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
4. : Kupolio rože, rugelių lauke. :	11.: Kupolio rože, dūdelę, ponai. :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
5. : Kupolio rože, o ką dirbai, Jonai? :	12.: Kupolio rože, padūduok, Jonai. :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
6. : Kupolio rože, kupolius roviau. :	13.: Kupolio rože, nemoku, ponai. :
: Kupolio rože, kupolijyte. :	: Kupolio rože, kupolijyte. :
7. : Kupolio rože, glabelius kroviau. :	
: Kupolio rože, kupolijyte. :	

Dainuodami pirmąją dalį, eina ratu pora paskui porą, o dainuodami priedainį, sukasi vietoje – kaip suktinį.

* Kupolės – Kupolinių (Rasų, Joninių) dieną surinktos žolynų puokštės, žolynai, turintys gydomąją galią, arba net atskiros žolynų rūšys (jonažolės, kraujažolės, ramunės, mėlynai ar geltonai žydinčios žolės).

Pastaba: Jaunimas per Jonines prisirauna kupolių, prineša prie vartų, pakrato po saujelę ir ratuoja.

Kupolinių ratelis. Sp. LT Nr. 9698.

3. Ulioja varnu

1. Ulioja varnu
Po žalių sodelį,
: Kol' pasivoge
Del' savį sūrel(i). :	3. Varna unt medžia
Šakas atsitūpus
: Turėja sūrį
Įsikundus zūb(uos)*. :	5. Lape užuode
Sūrio kvepėjimą,
: Suturėja sava
Kelalia bėgim(ų). :
2. Ė pasivoge
Del' savį sūrelį,
: Toj skrida graitai
Un žalių girel(i). :	4. Norėja varnela
Pasipusryčiauti
: Ir ats(i)ėja lape
To kelį keliaut(i). :	6. Lapela dairas,
Žiūri ir aukštyn,
: Pamate sūrį,
Vilkasi artyn. :

* Zūbai – burna.

* Gerajiete – gerutė.

Vaikų daina. P.: Elzė Balčiūnienė (Klingaitė), g. 1894 m. Upeliškio k., Geidžiūnų apyl., Biržų r., gyv. Vabalninko mst., Biržų r. U.: Laima Burkšaitienė, Julius Kuzinas 1973 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MF KF 6068 (20).

7. Gerajiete* saka:
– Tu, mana sesute,
: Gali karaliene
Tu paukštelių būt(i). :

8. Tau snukelis vizgu
Ir plunksnelas blizgu,
: Gurklys patogus
Ir balsus neblog(us). :

9. Varna iš visų
Jėgų krunktelėja
: Sūris par medže,
Šakus nuridėj(a). :

10. Lape, pasigriebus
Tų baltų sūrelį,
: Toj bėga graitai
Un sava urvel(i). :

11. Varna krunkia, krunkia,
Saka, kad „Man bėda“,
: O lapela tylam
Sūrį urvi ėd(a). :

12. Lape, suėdus
Tų baltų sūrelį,
: Vėl' grįža graitai
Un žalių girel(i). :

13. – Įsilaisk, varnela,
In juodas žemelas,
: Mes pasikalbėsime
Meilingom kalbel(ėm). :

14. – Oi, tu, lapela,
Tu gudri paukštela,
: Nori sudraskyti
Ir mani varnel(i). :

4. Tupi (v)uodas ant kelmelio

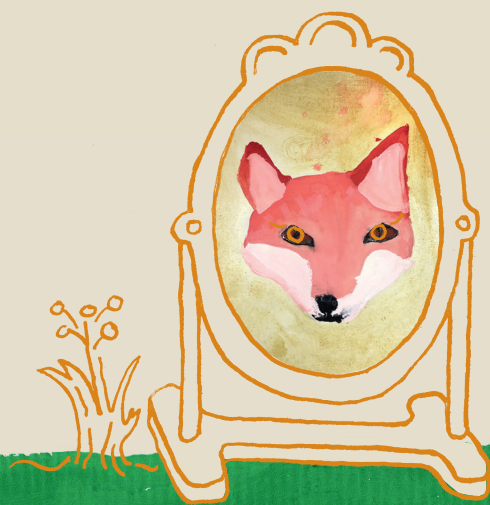
1. Tupi (v)uodas ant kelmelio,
Jis gražiai liūliavo.
Tadricia ūkaka,
Jis gražiai liūliavo.
2. Puolė (v)uodas nuo kelmelio
Susimušė galvą.
Tadricia ūkaka,
Susimušė galvą.
3. Uoj, tu, lape trumpapėde,
Surišk man galvelį.
Tadricia ūkaka,
Surišk man galvelį.
4. Jei išliksiu sveikas, gyvas,
Būsiu tavo vyras.
Tadricia ūkaka
Būsiu tavo vyras.

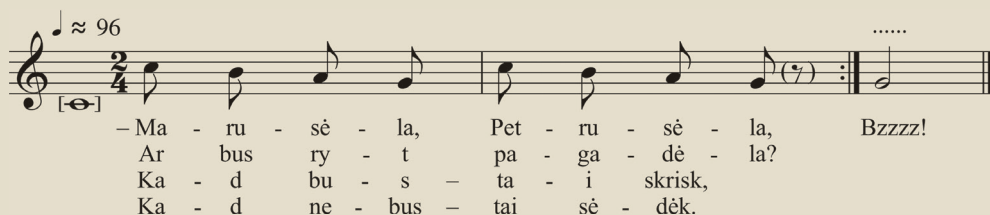
5. Bėgo lapė per girelį,
Net girelė dunda.
Tadricia ūkaka,
Net girelė dunda.
6. Bėgo lapė per balaį,
Net balalē teška.
Tadricia ūkaka,
Net balalē teška.
7. Stovi strielčius* ant kalnelio,
Jisai daugel' mato.
Tadricia ūkaka,
Jisai daugel' mato.
8. Guli vilkas pagirėj,
Jisai daugel' nori.
Tadricia ūkaka,
Jisai daugel' nori.
9. Ką norėjo, tą indėjo
Vilkas nepakėlė.
Tadricia ūkaka,
Vilkas nepakėlė.

* Strielčius – medžiotojas.

Vaikų daina. P.: Anelė
Čepukienė (Čenkutė), 1906–
1980, g. Puodžių k., Varė-
nos r., gyv. Jonikaičių k., Šilu-
tės r. Šifravo Medeina Viluma.
U.: 1960 m. MFA KF 3057 (1).

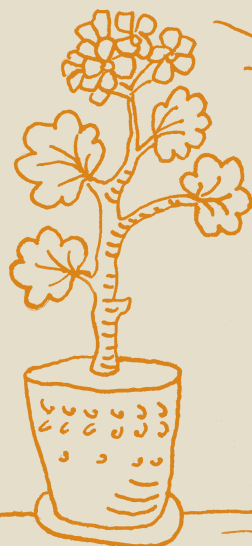

5. Marusēla, Petrusēla

– Marusēla, Petrusēla,
Ar bus ryt pagadēla?
Kad bus – tai išskrisk.
Kad nebus – tai sēdēk.
Bzzz!

Dainelē-būrimas. P.: Agota Mukienė
(Parednytė), 75 m., g. Vareikonų k., Pa-
parčių apyl., Kaišiadorių r., gyv. Aleksan-
driškių k., Kazokiškių apyl., Trakų r.
U.: Genovaitė Četkauskaitė, Danutė Kriš-
topaitė 1971 m. Šifravo Vera Venckūnai-
tė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 5882 (8).

6. Šinden mūsų gaspadinė

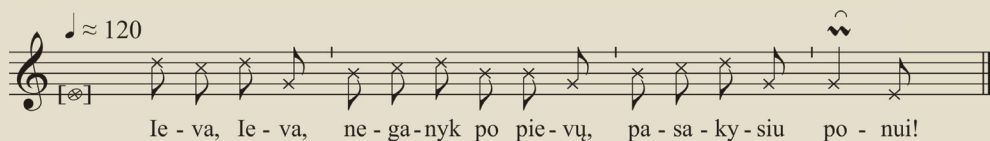
Šinden mūsų gaspadinė*,
Prisivirus daug virtinių,
Gurrkia, gurrkia.

* Gaspadinė – šeimininkė.

Kregždės pamėgdžiojimas. P.:
Petronėlė Kurulienė (Kuncytė), 1924–2019,
g. ir gyv. Nibragalio k., Miežiškių apyl.,
Panevėžio r. U.: Lijana Šarkaitė, Loreta Ju-
ciutė, Dalia Baronaitė 2001 m. Šifravo Vera
Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. AŠVA.

7. Ieva, Ieva

Ieva, Ieva,
Neganyk po pievų,
Pasakysiu ponui!

Volungės pamėgdžiojimas. P.: Domicelė Paršeliūnienė (Matonytė), g. 1902 m. Paserninkų k., Seirijų apyl., Lazdijų r., gyv. Vilniuje. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KLF 462 (65).

8. Kūma, dūša

- Kūma, dūša,	- Kur?
Kų virai?	- Numirė.
- Buižų*.	- Ar verkei?
O tu kų?	- Ne.
- Buižų.	- Verrrk, verrrk,
- Ar namie tėvas?	Verrrk, verrrk,
- Ne.	Verrrk, verrrk.

* Buiza – prastas skystas valgis.

Varlių pamėgdžiojimas.
P.: Domicelė Paršeliūnienė (Matonytė), g. 1902 m. Paserninkų k., Seirijų apyl., Lazdijų r., gyv. Vilniuje. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KLF 462 (69).

9. Ataina lietus

Ataina lietus

Par karolio pietus,
 Karalienė verkia,
 Karaliukai knarkia.

Piemenų dainelė. P.:

Vincenta Mažeikienė (Ma-
 zarevičiūtė), g. 1901 m.,
 gyv. Smilgių k., Noriū-
 nų apyl., Kupiškio r. U:
 J. Žebrytė, E. Janulevičiūtė
 1974 m. Šifravo Vera Venc-
 kūnaitė-Čepulienė 2020 m.
 MFA KF 6251 (27).

♩ ≈ 130

1. Ga - nau, ga-nau a-ve-las po ku-ni-go pie-ve-las. Tūr le-pin, tūr le-pin,
tro-ku ko-ku po-ku. Tūr le-pin, tūr le-pin, tro-ku ko-ku po-ku po-ku po-ku.

2. Ko gi tu-jai kon-tap-liuo-tas, o ko gi tu ne gu-zi-kuo-tas? Tūr le-pin, tūr le-pin,
tro-ku ko-ku ko-ku bo-ku, ko-ku le-pen-tro-ku. 3. O - šei tu-riu tų mi-li-ni,
ne-pri-sė-du un ši-ki-nes. Tūr le-pin, tūr le-pin, tro-ku ko-ku ko-ku ko-ku po-ku.

4. O - šei jau - čio kai bi - jo - jau, il - gai kel - mi pra - mie - go - jau.
Tūr le-pin, tūr le-pin, tro-ku ko-ku po-ku le-pen-tro-ku, tro-ku po-ku ko-ku.

1. Ganau ganau avelas
Po kunigo pievelas.
Tūr lepin, tūr lepin,
Troku koku poku.
Tūr lepin, tūr lepin,
Troku koku poku poku poku. | 2. Ko gi tujai kontapliuotas*,
O ko gi tu ne guzikuotas**?
Tūr lepin, tūr lepin,
Troku koku koku boku,
Koku lepentroku. |
|--|---|

3. Ošei turiu tų milinį*,
Neprisėdu un šikines.
Tūr lepin, tūr lepin,
Troku koku koku koku poku.

4. Ošei jaučio kai bijojau,
Ilgai kelmi pramiegojau.
Tūr lepin, tūr lepin,
Troku koku poku lepentroku,
Troku poku koku.

* Kontapliuotas – su batais.

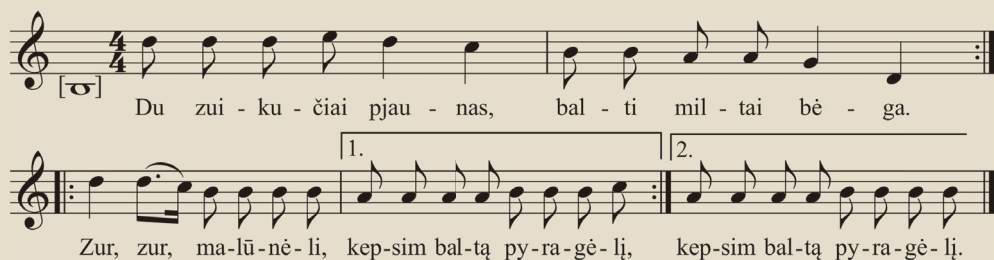
* Guzikuotas – su sagomis.

* Milinė – milo paltas.

Piemenų daina. P.: Valė Baltušienė (Marcinkevičiūtė), g. 1907 m.,
gyv. Daukučių k., Palėvenėlės apyl., Kupiškio r. U.: Jūratė Baltramiejū-
naitė, J. Kazakaitė 1974 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m.
MFA KF 6254 (34).

11. Du zuikučiai pjaunas

- : Du zuikučiai pjaunas,
 Balti miltai bėga. :
 : Zur, zur, malūnėli,
 Kepsim baltą pyragėlį. :

Piemenys įbeda lazda į smėlį, visi į ją susikimba ir sukdamiės dainuoja.

Piemenų žaidimas. P.:
 V. Valinčienė (Pečiulytė),
 g. 1925 m. Vaitakiemio k.,
 gyv. Ožkinių k., Punsko vls.,
 Lenkija. U.: Daiva Račiūnai-
 tė, Evaldas Vyčinas 1989 m.
 Šifravo Daiva Račiūnaitė
 1989 m. MFA KF 1400 (18),
 KTR 385 (89).

12. Gaidel', gaidel'

$\text{♩} \approx 80$

1.- Gai - del', gai- del', kor pa- die- jai skiau- te - re - le? - O - ne - lei.

2.- Kū tau O - nel' dou - sai? - Pei - le - li.

7.- Kur tu pei - nel' die - si? - Aš tou pèi - nel' gurkt!

1. - Gaidel' gaidel',
Kor padiejai skiauterele?
- Onelei, Onelei.
- Kū tau Onel' dousai?
- Peileli, peileli.
5. - Kū su tou peilel' dirbsai?
- Ratelius, ratelius.
- Kū i tus ratelius krausi?
- Šėinelį, šėinelį.
- Kam tu šėinel' dousai?
- Karvelei, karvelei.
- Kū tau karvel' dousai?
- Pėineli, pėineli.
- Kur tu pėinel' diesi?
- Aš tou pėinel' gurkt!

Vaikų (formulinė) daina.

P.: J. Baikštytė, gyv. Palangoje.

U.: J. Andrulis 1928–1929 m.

LTR 2481 (67).

13. Višta, višta, duok man tūpel'

– Viš - ta, viš - ta, duok man tū - pel', vuo - j ka - ri - na, ka - ri - na.

– Aš tau duo - siu sa - va tū - pel', vuo - j ka - ri - na, ka - ri - na. Viš - ta - tū - pel',

cap cap cū - pel', Ca - pu la - pu rī - la, ca - pu la - pu rīl(a).

* Prisidedant vis naujai eilutei posmuose, kartojamas šis taktas.

1. – Višta, višta, duok man tūpel',	2. – Antė, antė, duok man šiūpel',
Vuoj karina, karina.	Vuoj karina, karina.
– Aš tau duosiu sava tūpel',	– Aš tau duosiu sava šiūpel',
Vuoj karina, karina.	Vuoj karina, karina.
Višta – tūpel',	Antė – šiūpel',
Cap cap cūpel',	Višta – tūpel',
Capu lapu rīla,	Cap cap cūpel',
Capu lapu rīl(a).	Capu lapu rīla,
	Capu lapu rīl(a).

Vaikų (formulinė) daina. P.: N. Miežietienė (Patockaitė), g. 1919 m., J. Šaltienė (Patockaitė), g. 1904 m., gyv. Soblaukio k., Luokės apyl., Telšių r. U.: Genovaitė Četkauskaitė, Jūratė Baltramiejūnaitė 1973 m. MFA KF 6108, KTR 166 (5).

3. – Žansė, žansė, duok man sparna,
Vuoj karina, karina.

– Aš tau duosiu sava sparna,
Vuoj karina, karina.

Žansins – sparna,

Antė – šiūpel’,

Višta – tūpel’,

Cap cap cūpel’,

Capu lapu rīla,

Capu lapu rīl(a).

4. – Šeškė, šeškė, duok man žarna,
Vuoj karina, karina.

– Aš tau duosiu sava žarna,

Vuoj karina, karina.

Šeškus – žarna,

Žansins – sparna,

Antė – šiūpel’,

Višta – tūpel’,

Cap cap cūpel’,

Capu lapu rīla,

Capu lapu rīl(a).

5. – Zuiki, zuiki, duok man ausi,
Vuoj karina, karina.

– Aš tau duosiu sava ausi,

Vuoj karina, karina.

Zuikis – ausi,

Šeškus – žarna,

Žansins – sparna,

Antė – šiūpel’,

Višta – tūpel’,

Cap cap cūpel’,

Capu lapu rīla,

Capu lapu rīl(a).

6. – Brīdi, brīdi, duok man raga,
Vuoj karina, karina.

– Aš tau duosiu sava raga,

Vuoj karina, karina.

Brīdis – raga,

Zuikis – ausi,

Šeškus – žarna,

Žansins – sparna,

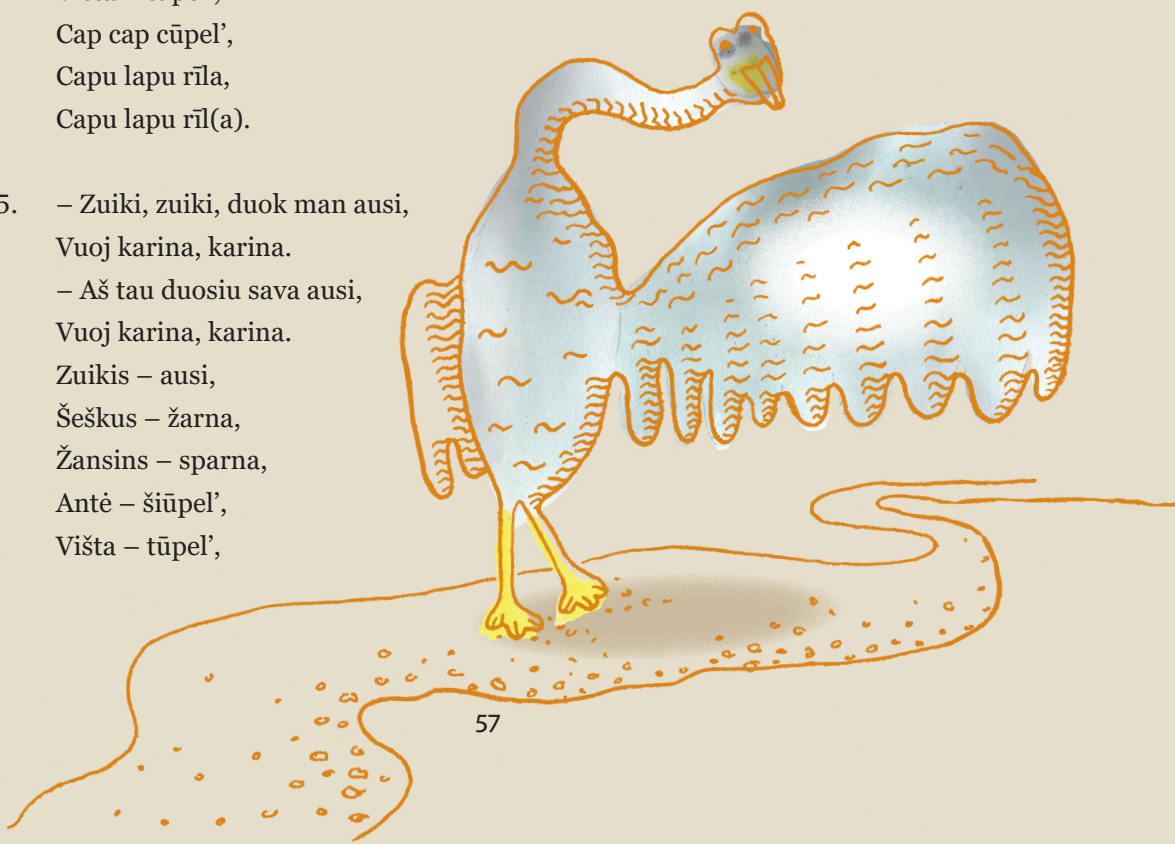
Antė – šiūpel’,

Višta – tūpel’,

Cap cap cūpel’,

Capu lapu rīla,

Capu lapu rīl(a).

7. – Vilki, vilki, duok man donti,
 Vuoĵ karina, karina.
 – Aš tau duosiu sava donti,
 Vuoĵ karina, karina.
 Vilks – donti,
 Brīdis – raga,
 Zuikis – ausi,
 Šeškus – žarna,
 Žansins – sparna,
 Antė – šiūpel',
 Višta – tūpel',
 Cap cap cūpel',
 Capu lapu rīla,
 Capu lapu rīl(a).

8. – Meška, meška, duok man aki,
 Vuoĵ karina, karina.
 – Aš tau duosiu sava aki,
 Vuoĵ karina, karina.
 Meška – aki,
 Vilks – donti,
 Brīdis – raga,
 Zuikis – ausi,

Šeškus – žarna,
 Žansins – sparna,
 Antė – šiūpel',
 Višta – tūpel',
 Cap cap cūpel',
 Capu lapu rīla,
 Capu lapu rīl(a).

9. – Levė, levė, duok man syla,
 Vuoĵ karina, karina.
 – Aš tau duosiu sava syla,
 Vuoĵ karina, karina.
 Levas – syla,
 Meška – aki,
 Vilks – donti,
 Brīdis – raga,
 Zuikis – ausi,
 Šeškus – žarna,
 Žansins – sparna,
 Antė – šiūpel',
 Višta – tūpel',
 Cap cap cūpel',
 Capu lapu rīl(a).
 Capu lapu rīl(a).

14. Čiuldi ruldi

Čiul - di rul - di, va - rīk žo - sis gol - ti.
Mo - na žo - sis ne - le - sīn - tas, ne - va - rī - so gol - ti!

Šokėjai sustoja vienas prieš kitą ir susikabina kaip valsui.

1. Paėjimai ir liuoksniukai (8 tkt.)

1–2 taktas

Čiuldi ruldi,

Šokėjai krypuodami žengia du pristatomuosius žingsnius į merginos dešinę.

3–4 taktas

Varik žosis golti.

Nekeisdami susikabinimo būdo, visi šokteli ta pačia kryptimi abiem kojom keturis liuoksniukus (kas ketvirtinę).

5–8 taktas

Šokėjai pakartoja tą patį tekstą ir tuos pačius žingsnius, tik visi, pradėdami kita koja, juda į priešingą pusę (į vaikino dešinę).

2. Polka (8 tkt.)

1–8 taktas

Mona žosis nelesintas,

Nevariso golti!

Šokėjai, nekeisdami susikabinimo būdo, šoka polką.

Šokis. P.: Vanda Majauskienė, g. 1935 m., gyv. Medingėnų k., Plungės r. U.: Zenaida Vaičiukauskaitė, Loreta Šarkaitė 1993 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. VEKC KA 49 (19).

15. Apsikaišius kaip Sekminių karvė

Apsikaišius kaip Sekminių karvė!

Pateikėjos pastaba: taip sako, kai kas nors per daug išsipuošia.

Posakis. P.: V. Valinčienė (Pečiulytė), g. 1925 m. Vaitakiemio k., gyv. Ožkinių k., Punsco vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m. MFA KF 1400 (37), KTR 385 (80).

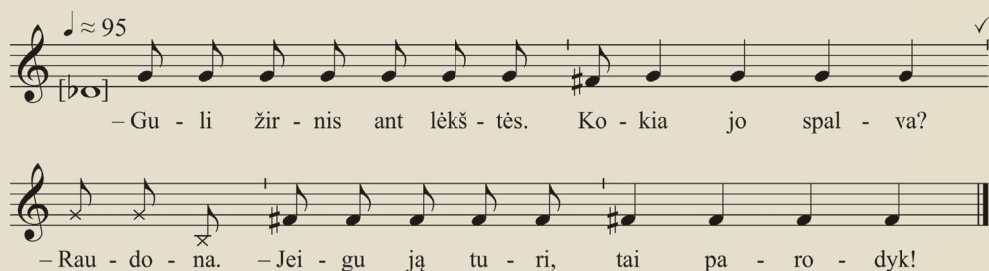
16. Lipo grūšion pelėda

1. : Lipo grūšion pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Lipo grūšion pelėda. :	6. : Gražūs vaikai pelėdos. :
: Nu da, vuo tai da,
Gražūs vaikai pelėdos. :
2. : Vijo lizdą pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Vijo lizdą pelėda. :	7. : Krėtė grūšias pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Krėtė grūšias pelėda. :
3. : Dėjo kiaušius pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Dėjo kiaušius pelėda. :	8. : Rinko grūšias pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Rinko grūšias pelėda. :
4. : Perė vaikus pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Perė vaikus pelėda. :	9. : Gardžios grūšios pelėdos. :
: Nu da, vuo tai da,
Gardžios grūšios pelėdos. :
5. : Tūpė vaikus pelėda. :
: Nu da, vuo tai da,
Tūpė vaikus pelėda. :	

Vaikų daina. P.: Ona Tamošiū-
nienė, gyv. Jiezo r. U.: 1958 m.
MFA 1654 (1), KTR 27 (128).

17. Guli žirnis ant lėkštės

Išskaičiuojama taip:

– Guli žirnis ant lėkštės.

Kokia jo spalva?

(Parodo pirštu į vaiką, šis pasako spalvą.)

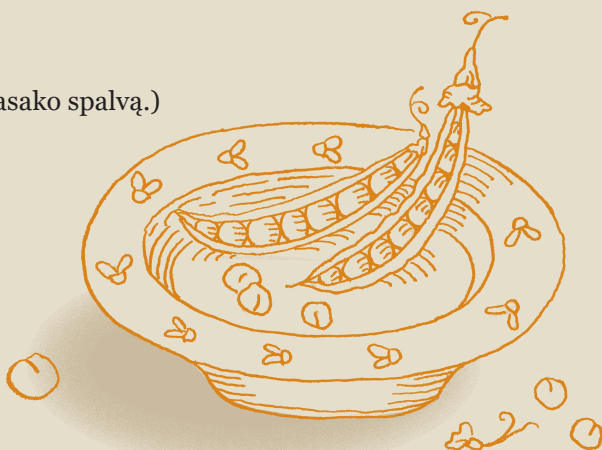
– Raudona.

Toliau išskaičiuojama:

– Jeigu ją turi,

Tai parodyk.

Rau-do-na!

Jeigu vaikas, į kurį paskutinį parodė pirštu, turi raudoną spalvą, tai jis atlieka numatytą funkciją žaidime. O jei tos spalvos neturi, tai išskaičiuojama vėl nuo pradžios.

Skaičiuotė. P.: Onos Štukienės (Makauskytės), g. 1904 m., gyv. Kampučių k., Punsko vls., Lenkija, anūkė. U.: J. Kubiliūtė, Rasa Račiūnaitė 1989 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. MFA KLF 1433 (29).

18. Dažų krautuvė

Vaikai bus spalvos: raudona, mėlyna, žalia, geltona ir kitos. Visi sustoja poromis, krautuvininkas atsistoja priekyje. Ateina pirkėjas ir sako:

- Puonal', aš nuoro pėrkt dažū.
- Kuokiuos?
- Rauduonuos.

Raudonoji bėga, pirkėjas gaudo. Jei pagauna, keičiasi vietomis, jei nepagauna, lieka savo vietose ir pirkėjas renkasi kitą spalvą.

Žaidimas. P.: Valerija Steponavičienė (Grušaitė), g. 1926 m., g. ir gyv. Tirkšliuose, Mažeikių r. U.: Lijana Šarkaitė, Ramutė Šetkutė 1996 m. Šifravo Lijana Šarkaitė 1997 m. AŠVA.

19. Tykiai ramiai

$\text{♩} \approx 85$

Ty - kiai ra - miai, ty - kiai ra - miai u - pe - lis te - kė - jo.

Greičiau

Ty - kiai ra - miai, ty - kiai ra - miai u - pe - lis te - kė - jo.

- : Tykiai ramiai, tykiai ramiai
- Upelis tekėjo. :
- : Tykiai ramiai, tykiai ramiai
- Upelis tekėjo. :

I d. Visi susikibę eina ratu.

II d. Ratelio vedėjas pasileidžia rankomis su kaimynu iš kairės pusės ir landžioja pro kitų ratuotojų sukabintų rankų tarpus. Baigus landžioti vėl suveda visus į ratą.

Ratelis. P.: Katrė Žilinskienė (Matulevičiūtė), gyv. Veiverių k., Prienų r. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. MFA KLF 426 (54).

20. Pjausim dobilą

- : Pjausim dobilą,
 Pakolei rasa. :
 : Suksim dalgį pro pradalgį,
 Pakolei raselė. :

I d. Visi susikibę eina ratu į vieną ir į kitą pusę.

II d. Pina žilvitį.

Ratelis. P.: Anelė Pečiulienė (Šliaužiūtė),
 g. 1912 m. Šlynakiemio k., gyv. Pelelių k. Len-
 kija. U.: A. Dikčius, J. Gudaitė 1989 m. Šifravo
 Medaina Viluma 2020 m. MFA KLF 1401 (30).

21. Vai tu, rugeli

1. Vai tu, rugeli,
Tu, žiemkantėli,
Vai tai gerai,
Pomažu bus gražu,
Ei, nu nu nu.

2. Tu, avižėle,
Ilgaliemene,
Vai tai gerai,
Pomažu bus gražu,
Ei, nu nu nu.

3. Vai tu, miežali,
Ilgaūsėli,
Vai tai gerai,
Pomažu bus gražu,
Ei, nu nu nu.

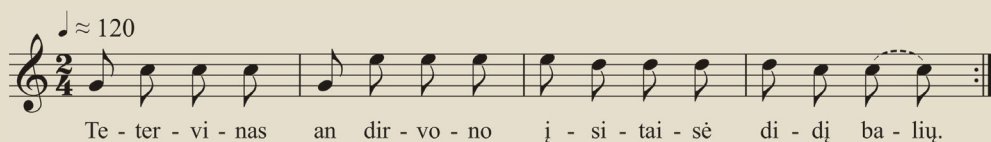
4. Vai tu, kvieteli,
Brangus grūdėli,
Vai tai gerai,
Pomažu bus gražu,
Ei, nu nu nu.

5. Vai tu, žirneli,
Apskrituonėli,
Vai tai gerai,
Pomažu bus gražu,
Ei, nu nu nu.

Darbo daina. P.: Birutė Kalinauskienė (Gadliauskaitė), g. 1942 m., gyv. Pelelių k., Punsko vls., Lenkija. U.: A. Dikčius, J. Gu-daitė 1989 m. Šifravo Vera Venckū-naitė-Čepulienė 2020 m. MFA KLF 1401 (60).

22. Tetervinas an dirvono

1. : Tetervinas an dirvono
Įsitaisė didį balių. :
2. : Ant to baliaus, an dirvono
Daugybė paukštelių buvo. :
3. : Daugybė paukštelių buvo,
Tik pelėdos nebuvo. :
4. : Kai pelėda dažinojo,
An šešių žvirblių atjojo. :
5. : Atsisėdus ant koptūro*
Prašė užgroti muzūrą. :
6. : Kai užgrojo muzūrą*,
Nugriuvo nuo koptūro. :
7. : Kai pelėda tanciavojo*,
Visi paukšteliai dabojo. :
8. : Pasispyrus uodegyne,
Supo galvą kaip puodynę. :

- * Koptūras – važio priešakio viršus.
- * Muzūras – lenkų tautinis šokis mazurka.
- * Tunciovoti – šokti.

Pateikėjos pastaba: „Dainuoja per rugių nuobaigas. Nupina vainiką iš varpų ir atneša šeimnininkams.“

Vaikų daina. P.: Ona Valackienė, 56 m., gyv. Rėkučių k., Adutiškio apyl., Švenčionių r. U.: V. Januškevičius, Laima Dutkevičiūtė 1958 m. MFA KTR 12 (88).

23. Pjoviau, pjoviau rugelius

: Pjoviau, pjoviau rugelius

Ir surišau pėdelius. :

: Nupjoviau, surišau

Ir guobeles pastačiau. :

I d. Visi susikibę eina ratu.

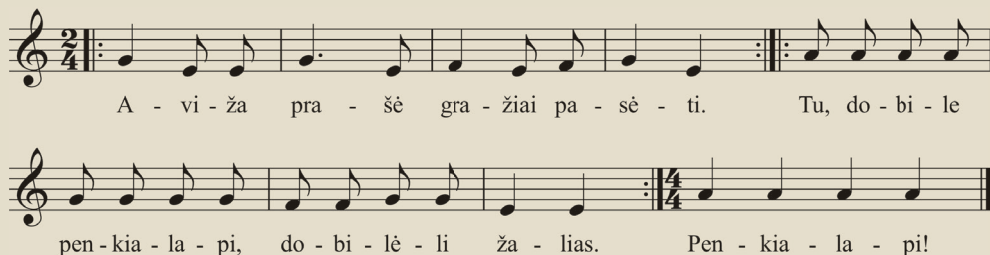
II d. Poros sukasi už parankių į vieną ir į kitą pusę.

Ratelis. P.: Marytė Aleksiejūnienė (Karklaitė), g. 1922 m. Nuotekų k., Lyduokių apyl., Ukmergės r., Joana Stundienė (Rimšaitė), g. 1934 m. Pempų k., Lyduokių apyl., Ukmergės r. Abi gyv. Nuotekų k., Lyduokių apyl., Ukmergės r. U.: D. Dainytė, G. Siaurukaitė 1989 m. Šifra-vo Medaina Viluma 2020 m. MFA KLF 1378 (58).

24. Aviža prašė

1. : Aviža prašė gražiai pasėti. :
: : Tu, dobile penkialapi,
Dobilėli žalias. :
Penkialapi! :
2. : Aviža prašė gražiai apakėti. :
: : Tu, dobile penkialapi,
Dobilėli žalias. :
Penkialapi! :
3. : Aviža prašė gražiai nupjauti. :
: : Tu, dobile penkialapi,
Dobilėli žalias. :
Penkialapi! :
4. : Aviža prašė gražiai iškulti. :
: : Tu, dobile penkialapi,
Dobilėli žalias. :
Penkialapi! :
5. : Aviža prašė gražiai sumalti. :
: : Tu, dobile penkialapi,
Dobilėli žalias. :
Penkialapi! :

Visi ratuotojai poromis sustoja į bendrą ratelį.

I d. Ratelis sukamas į vieną pusę dainuojant: „Aviža prašė gražiai pasėti“.

II d. Poros sukasi už parankių į vieną ir į kitą pusę dainuodamos: „Tu, dobile penkialapi, dobilėli žalias“.

III d. Smagiai dainuodami paskutinio posmo žodžio „Penkialapi!“ paskutinį skiemenį, ratuotojai vieną kartą suploja delnais prieš save.

Dar kartą pakartoja II ir III dalis. Tada ratelis kartojamas iš pradžių, dainuojant kitą posmelį.

Ratelis. P.: Marytė Kinderienė, g. 1929 m., gyv. Okainių k., Truskavos apyl., Kėdainių r. U.: Evaldas Vyčinas, D. Vilidaitė 1985 m. Pb. ŠR Nr. 60.

25. Avižos baltos

Pateikėjos pastaba:

„Ai, toks varlytės kurkimas
ir gana.“

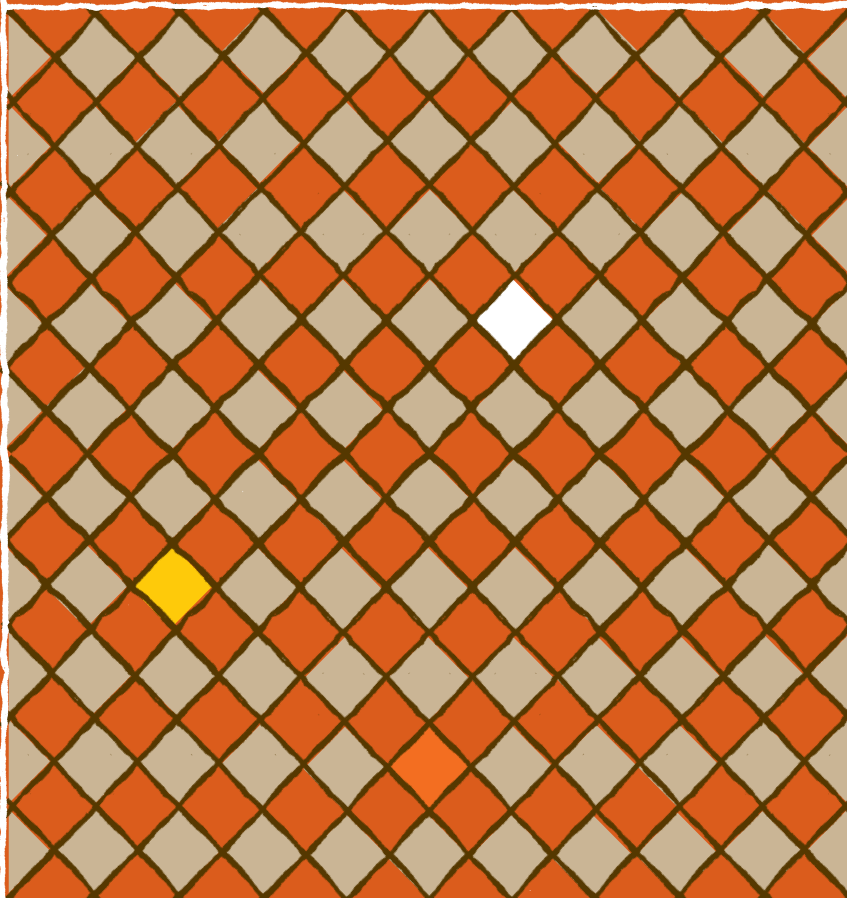
Skudučių sutarti-

nė. P.: Katrė Balčiūnienė
(Venclavaitė), g. 1899 m.
Braškių k., Biržų r., Jonas
Sadauskas, g. 1919 m. Me-
dinėlės k., Papilės apyl., Bir-
žų r. Abu gyv. Biržuose. U.:
Laima Burksaitienė, Julius
Kuzinas 1973 m. Šifravo Li-
jana Šarkaitė-Viluma 2020
m. MFA KF 6067 (32).

Rudens folkloras

1. Pasėjau pupų

1. Pasėjau pupų,
Kir vir vir, kir vir vir,
: Sukam bukam kirvi zukam,
E kirviza bum bum. :

4. Nupjoviau pupų,
Kir vir vir, kir vir vir,
: Sukam bukam kirvi zukam,
E kirviza bum bum. :

2. Išdygo pupa,
Kir vir vir, kir vir vir,
: Sukam bukam kirvi zukam,
E kirviza bum bum. :

5. Iškūliau pupų,
Kir vir vir, kir vir vir,
: Sukam bukam kirvi zukam,
E kirviza bum bum. :

3. Išauga pupa,
Kir vir vir, kir vir vir,
: Sukam bukam kirvi zukam,
E kirviza bum bum. :

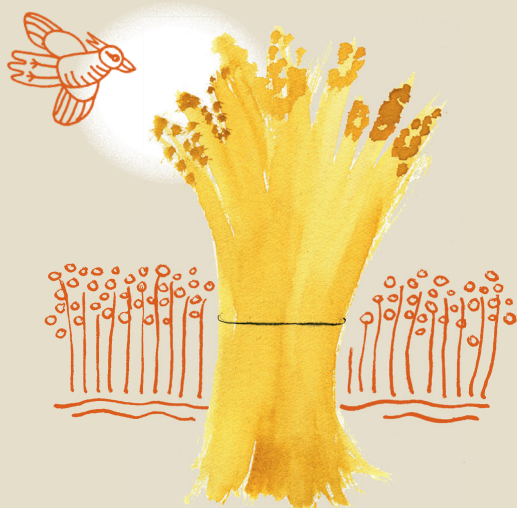
Darbo daina. P.: Pranas Balaišis, g. 1890 m., gyv. Vaitkūnų k., Svėda-
sų apyl., Anykščių r. U.: J. Osis, Viktoras Gerulaitis 1970 m. Šifravo Vera
Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 5808 (12).

2. Aš pasiejau žalius linus

1. Aš pasiejau žalius linus,
: Remte drīlia, žalius linus. :
Jau!
2. Ir išdyga žali linā,
: Remte drīlia, žalius linā. :
Jau!
3. Ir užauga žali linā,
: Remte drīlia, žalius linā. :
Jau!
4. Ir nuruoviau žalius linus,
: Remte drīlia, žalius linus. :
Jau!
5. Ir iškūliau žalius linus,
: Remte drīlia, žalius linus. :
Jau!
6. Ir išmīniau žalius linus,
: Remte drīlia, žalius linus. :
Jau!
Ir t. t.

Darbo daina. P.: Morta Katkienė (Martinkaitė), 1894–1977, g. Švendrių k., Raudėnų vls., Šiaulių aps., gyv. Pūšilių k., Raudėnų vls., Šiaulių aps. U.: 1966 m. MFA KF 4961 (7), MFA KTR 248 (18). Pb. ŽdMK Nr. 5.

3. Aš pasėjau linučius

1. : Aš pasėjau linučius,
Nedidelius, mažučius. :
: Linučiai, linučiai,
Nedideli, mažučiai. :

2. : Ir užaugo linučiai,
Nedideli, mažučiai. :
: Linučiai, linučiai,
Nedideli, mažučiai. :

2. : Ir išdygo linučiai,
Nedideli, mažučiai. :
: Linučiai, linučiai,
Nedideli, mažučiai. :

2. : Ir pražydo linučiai,
Nedideli, mažučiai. :
: Linučiai, linučiai,
Nedideli, mažučiai. :
Ir t. t.

Ratuotojai sustoja į ratą, kelios mergaitės ir keli berniukai būna viduryje. Visi susikabina rankomis ir paprastu žingsniu suka ratelį dainuodami: „Aš pasėjau linučius...“ Kai uždainuoja: „Linučiai, linučiai...“, viduryje stovintieji ima už parankių šokėjus iš rato ir sukasi, o likusieji ratelyje toliau dainuoja ir polkos žingsniu suka ratelį. Paskui viduryje lieka iškviestieji, o ten buvusieji eina į ratelį.

Ratelis. P.: Marija Meištienė (Giedraitytė), g. 1913 m. Gyviškių k., Gudelių vls. Marijampolės aps. U.: Jaunius Vylius Kazlų Rūdoje 2001 m. Ratelio eigą pagal pateikėjos žodžius paaiškino J. Vylius. LTRF mg. 3588 (103), Pb. PMJB 137.

4. Pasėjau kanapį

♩ ≈ 126

Pa - sė - jau ka-na-pį ant ma - rių kraš-te-li-o. Ach, vi - ja ka-na-pi - ja,
o - bi - liū - te, do - bi - liū - te, rū - te - la ža - lia - ja, - lia(ja).

1. Pasėjau kanapį
Ant marių kraštelio.
: Ach, vija kanapija,
Obiliūte, dobiliūte,
Rūtela žalia(ja). :

4. Nuroviau kanapį
Ant marių kraštelio.
: Ach, vija kanapija,
Obiliūte, dobiliūte,
Rūtela žalia(ja). :

2. Išdygo kanape
Ant marių kraštelio.
: Ach, vija kanapija,
Obiliūte, dobiliūte,
Rūtela žalia(ja). :

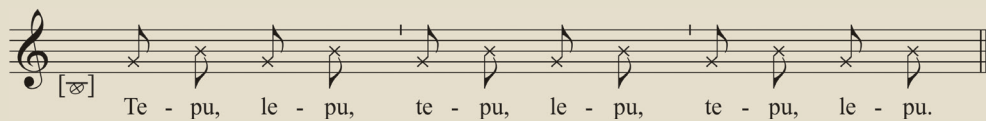
5. Iškūliau kanapį
Ant marių kraštelio.
: Ach, vija kanapija,
Obiliūte, dobiliūte,
Rūtela žalia(ja). :

3. Užaugo kanape
Ant marių kraštelio.
: Ach, vija kanapija,
Obiliūte, dobiliūte,
Rūtela žalia(ja). :

Darbo daina. P.: Pranas Balaišis,
g. 1890 m., gyv. Vaitkūnų k., Svė-
dasų apyl., Anykščių r. U.: J. Osis,
Viktoras Gerulaitis 1970 m. Šif-
ravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė
2020 m. MFA KF 5808 (11).

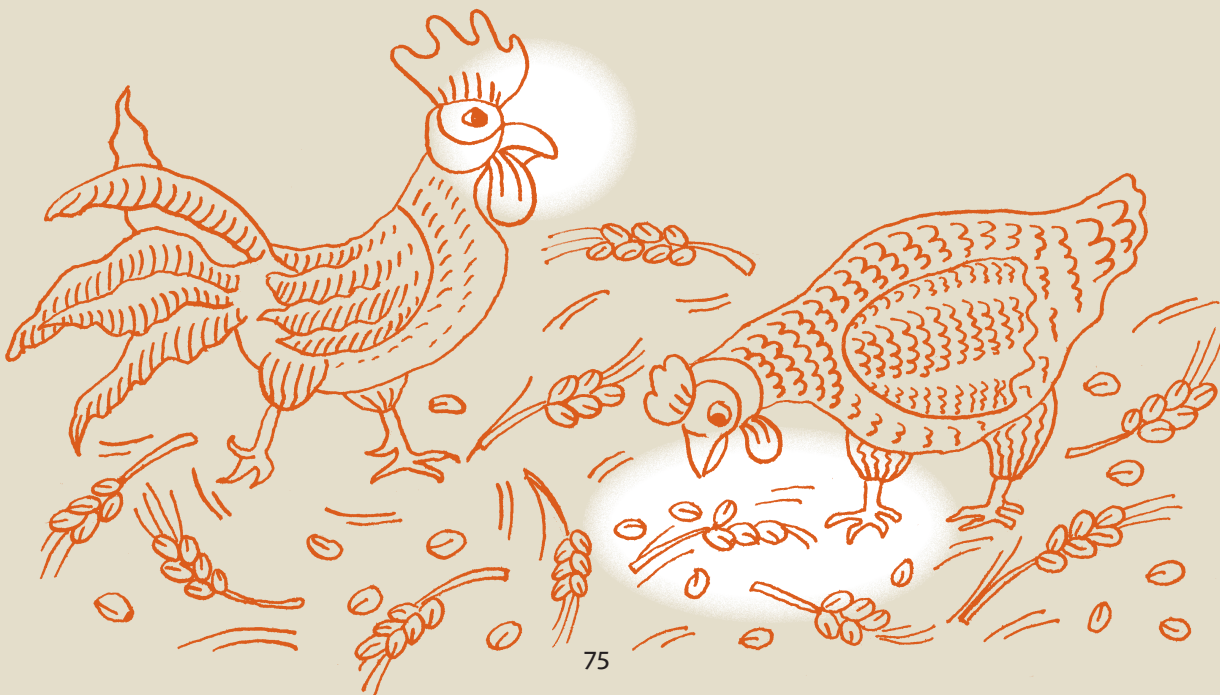
5. Tepu, lepu

Tepu, lepu,
Tepu, lepu,
Tepu, lepu.

Pateikėjos pastaba: „Kūlimo pamėgdžiojimas. Rankomis pliaukši per įvairias kūno vietas.“

Kūlimo pamėgdžiojimas. P.: Marytė Petruškevičienė (Grėbliūnaitė), g. 1909 m., gyv. Jonaraisčio k., Seinų vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m. Šifravo Daiva Račiūnaitė 1989 m. MFA KLF 1399 (42), KTR 383 (18).

6. Melnyčia

I

Vė-jis pū-tė mel-ny-čių, mel-ny-čių. Zur, zur mel-ny-čių.

II

Vė-jis pū-tė mel-ny-čių, mel-ny-čių. Ta-lak, ta-lak gir-nas.

Dainuoja I eilės ratuotojai:

: *Vėjis pūtė melnyčių, melnyčių.* :

: *Zur, zur melnyčių.* :

Dainuoja II eilės ratuotojai:

: *Vėjis pūtė melnyčių, melnyčių.* :

: *Talak, talak girmas.* :

Ratuotojai sustoja į dvi eiles, pasisuka vieni į kitus ir susikabina poromis abiem ištiestomis rankomis.

I d. Rankų supimas.

Poros, stovėdamos vietoje, siūbuoja (kas ketvirtinę) rankomis į abi puses. Visi dainuoja: „Vėjis pūtė melnyčių, melnyčių.“

II d. Porų išsiskyrimas ir susitikimas.

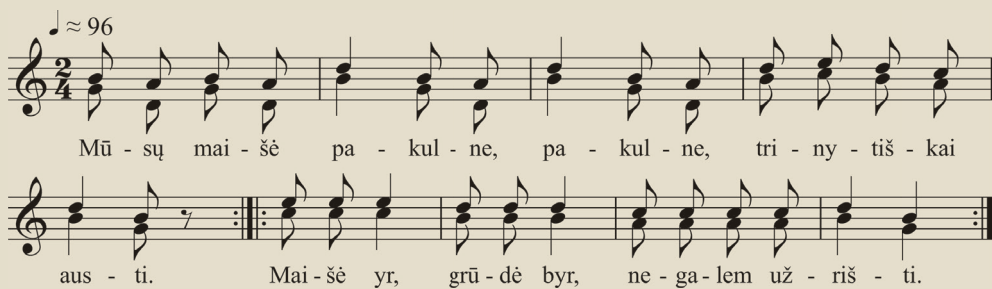
Poros paleidžia rankas. Pirmosios eilės ratuotojai paeiliui sukasi per dešinįjį petį ir dainuodami „Zur, zur melnyčių“ per išorę eina į eilės galą. Antrosios eilės ratuotojai paeiliui sukasi per kairįjį petį ir dainuodami „Talak, talak girmas“ per išorę eina į savo eilės galą. Susitikusios poros vėl susikimba rankomis ir grįžta į savo vietą. Kiekviena eilė tą patį tekstą dainuoja tol, kol ateina iki savo vietos.

Ratelis. P.:

Stasė Barkauskienė (Kuncytė),
1928–2013,
Petronėlė Kuru-
lienė (Kuncytė),
1924–2019. Abi
g. ir gyv. Nibragalio k., Miežiškių
apyl., Panevėžio r.
U.: Lijana Šarkaitė-Viluma, Jurgita
Zvonkutė 2011 m.
Šifravo Lijana
Šarkaitė-Viluma
2012 m. AŠVA.

7. Mūsų maišė pakulne, pakulne

- : Mūsų maišė pakulne, pakulne,
Trinytiškai austi. :
- : Maišė yr, grūdė byr,
Negalem užrišti. :

I d. Visi dainuodami eina rateliu, vienas ratuotojas stovi rato viduryje.

II d. Dainuojant antrą dalį, viduryje stovintysis ima už rankos vieną vaiką iš rato ir paskui save vedžioja visus ratuotojus. Paskui juos suveda į ratą. Į vidurį eina tas, kuris buvo paimtas už rankos.

Ratelis. P.: Ona Bluzmienė
(Vaškaitė), g. 1905 m. Talačkonių k.,
Pasvalio r., gyv. Staškevičių k.,
Žeimelio apyl., Pakruojo r.
LTRF 515 (26), LTR 3789 (129).
Pb. LRD Nr. 111.

8. Saulala, motinėla

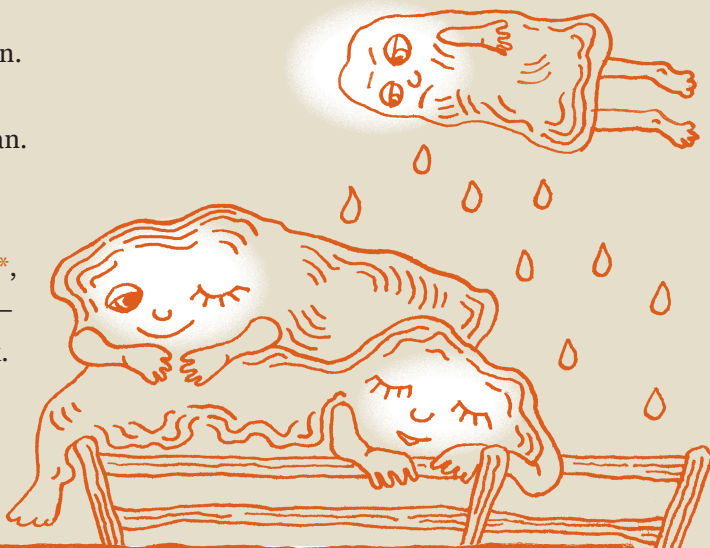
♩ ≈ 114

Sau - la - la, mo - ti - nė - la, mū - sų šo - nan, mū - sų šo - nan.
 De - be - sė - li, juod - be - sė - li, prū - sų šo - nan, prū - sų šo - nan.

Ne - lyk, lie - tu - ti, ne - ly - nok – Ne - lyk, lie - tu - ti, ne - kra - pyk –
 Mu - my ma - žu - čių ne - va - nok, Mu - my ma - žu - čių ne - šla - pyk.

Saulala, motinėla,
 Mūsų šonan, mūsų šonan.
 Debesėli, juodbesėli,
 Prūsų šonan, prūsų šonan.

Nelyk, lietuti, nelynok –
 Mumi mažučių nevanok*,
 Nelyk, lietuti, nekrapyk –
 Mumi mažučių nešlapyk.

* Vanoti – prausti, mazgoti.

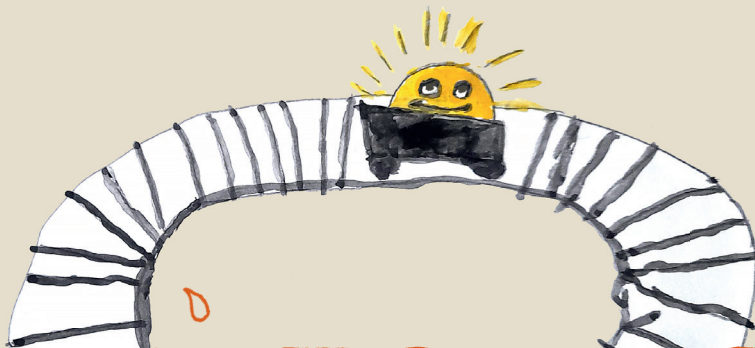
Piemenų dainelė. P.: Agota Mukienė (Parednytė), 75 m., g. Vareikonių k., Paparčių apyl., Kaišiadorių r., gyv. Aleksandriškių k., Kazokiškių apyl., Trakų r. U.: Genovaitė Četkauskaitė, Danutė Krištopaitė 1971 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 5882 (6).

9. Nuvažiouk, debesieli

1. Nuvažiouk, debesieli,
Sunkiuose ratuose,
: Atvažiouk, saulele,
Rateliūs, rateliūs. : | 2. Man sušalo kojeles
Beganant, beganant,
: Sušildik, saulele,
Rankeles, kojeles. : |
|--|--|

Pateikėjos pastaba: „Liūb dainiousem karves ganīdami. Kap bus šalta, atsistuosma, pėimenelė, ganydamis karvės, i dainiousma.“

Piemenų dainelė. P.: (pateikėjos pavardė nenurodyta) Lieplaukės k., Telšių r. U.: Milda Ričkutė. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. VEKC KA 48 (23).

10. Griuvo uodas nuo šakos

Griu-vo uo-das nuo ša - kos, bir bim bam, Ok, jo-kim kir-vir-vo-kim,
Su - si - kū - lė be juo - kos, bir bim bam.
o kir - vir - vir cu - rim, cu - rim, cu - rim, cu - rim,
tar - ba pu - pu, o kir - vir - vir cu - rim ca.

1. Griuvo uodas nuo šakos,
Bir bim bam,
Susikūlė be juokos,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.
2. Sakė uodas (j)an vorių,
Bir bim bam,
Kad atvežtų daktarių,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.
3. Daktarėlis negirdėjo,
Bir bim bam,
Sveikatėlė išdulkėjo,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.
4. Pasakykit musaitei,
Bir bim bam,
Mylimai sasutei,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.

5. Kaip uodas mirė,
Bir bim bam,
Musei snukį paspyrė,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.

6. Vežė uodą un kapų,
Bir bim bam,
Dingė kūną jo lapu,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.

7. Dėjo uodų duobelėn,
Bir bim bam,
Ton senojon skrynelėn,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.

8. Pylė uodų pieskele*,
Bir bim bam,
Nuo medelių dulkele,
Bir bim bam.
Ok, jokim kirvirvokim,
O kirvirvir curim, curim,
Curim, curim, tarba pupų,
O kirvirvir curim ca.

* Pieskelė – smėlis.

Pateikėjos pastaba: „Pas vargonykų bažnytinės giesmės nusibosta, tai jau dainų kokių įsimanom.“

Rengėjos pastaba: dainos rankraščio antrame posme užrašyta: *Sakė uodas „janvorių“, 1958 m. užrašytojai nurodė, kad „janvorių“ reiškia zyzimą. Vado-vaujantis logika, turėtų būti: Sakė uodas (j)an vorių (sakė vorams), kad parvežtų daktarių, todėl publikuodami šią dainą pateikiame aiškiau suprantamą frazę.*

Vaikų daina. P.: Aleksa Pirštelienė, 60 m., gyv. Lasiškių k., Adutiškio apyl., Švenčionių r. U.: tekstą Č. Cemnolonskis ir V. Velykytė, melodiją Asta Kynaitė 1958 m. MFA KTR 11 (51).

11. Laumės laižo mėnulį

Jau laumės laižo mėnulį...

Pateikėjos pastaba: sakoma, kai mėnulis neryškus, kai vėliau teka iš vakaro.

Posakis. P.: V. Valinčienė (Pečiulytė), g. 1925 m. Vaitakiemio k., gyv. Ožkinių k., Punsko vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m. MFA KF 1400 (37), KTR 385 (80).

17

12. A kur tu buvai

♩ ≈ 100

– A kur tu bu- vai, o - že - li ma- na? Ma-lū-nie- ly, ma-lū-nie- ly,
puo - ne - li ma- na - a.

Vaikų daina. P.: Jonas Širvyis, g. 1912 m., gyv., Rokiškio r., Obelių apyl., Degučių k. U.: G. Žuklytė 1974 m. Šifravo Medeina Viluma 2020 m. MFA KF 6245 (19_01).

<p>1. – A kur tu buvai,
Oželi mana?
: – Malūniely, malūniely,
Puoneli mana. :</p> <p>2. – A ką tu ten dirbai,
Oželi mana?
: – Malau kviečius, malau rugius,
Puoneli mana. :</p> | <p>3. – A su kuo tu kylojai maišelius,
Oželi mana?
: – Su kojele, su kojele,
Puoneli mana. :</p> <p>4. – A su kuo tu šlavinėjai,
Oželi mana?
: – Su barzdele, su barzdele,
Puoneli mana. :</p> |
|---|--|

13. Oi tu, ožy, nu nu nu

<p>1. – Oi tu, ožy, nu nu nu,
Žilabarzdi, nu nu nu.</p> <p>2. Kur tu dėjai, nu nu nu,
Žilų barzdų, nu nu nu.</p> <p>3. – Aš padėjau, nu nu nu,
Ažerėlin, nu nu nu.</p> <p>4. – Ė kur tas, nu nu nu,
Ažerėlis, nu nu nu.</p> <p>5. – Dai užaugo, nu nu nu,
Žalin beržin, nu nu nu.</p> <p>6. – Ė kur cie, nu nu nu,
Žali beržai, nu nu nu.</p> | <p>7. – Dai iškirto, nu nu nu,
Jaunos mergos, nu nu nu.</p> <p>8. – Ė kur tos, nu nu nu,
Jaunos mergos, nu nu nu.</p> <p>9. – Ištekėjo, nu nu nu,
Pasenėjo, nu nu nu.</p> |
|---|---|

Vaikų (formulinė) daina. P.:
 E. Bačelienė, 80 m., gyv. Motiškės k.,
 Adutiškio apyl., Švenčionių r. U.:
 Antanas Jarmala, Genovaitė Čet-
 kauskaitė 1958 m. MFA KTR 12 (84).

14. Kuku kubiliuku

Kuku kubiliuku,
Buoba kepė du gaiduku,
Tie gaidukai puo pečka*,
O buobutė re-peč-ka!

- * Pečka – krosnis.
- * Repečka – repečkomis, ropomis.

Skaičiuotė. P.: (pateikėjos pavardė nenurodyta) Lieplaukės k., Telšių r. U.: Milda Ričkutė. VEKC KA 48 (23).

15. Daise, dvaise

Skaičiuotė. P.: Ona Štukienė (Maukauskytė), g. 1904 m., gyv. Kampuočių k., Punksko vls., Lenkija. U.: J. Kubiliūtė, R. Račiūnaitė 1989 m. MFA KLF 1433 (29).

Daise, dvaise, traise, kerulė,
Ėde pėde, sukman, dukman,
Devel', dykst!

16. Ožys

Visi žaidėjai stovi ratu. Vienas – „ožys“ – ratelio viduryje ropoja keturiomis. Ratelyje stovintys žaidėjai juda ratu, „ožys“ stengiasi kojomis įspirti. Kuriam žaidėjui įspiria, tas – „ožys“, eina į ratelio vidurį.

Žaidimas. P.: Ona Janina Bukelskienė (Bakaitė), g. 1935 m. Raguvoje, Panevėžio r., gyv. Salake, Zarasų r. U.: Edita Noruševičienė, Aistė Indriulienė 2016 m. FaLA.

17. Tindirioška

Šokėjai susikabina rankomis paprastai, žemai.

1. Paėjimai ir sutrepsėjimai (4 tkt.)

1 taktas

Pradėdami dešiniąja koja žengia du paprastuosius žingsnius pirmyn.

2 taktas

Sutrepsi vietoje (viens-du-trys).

3 taktas

Pradėdami kairiąja koja žengia du paprastuosius žingsnius pirmyn.

4 taktas

Sutrepsi vietoje, o taktui baigiantis pasisuka poroje vienas į kitą.

2. Sukimasis už parankių (8 tkt.).

1–4 taktai

Šokėjai susikabina už dešiniųjų parankių ir paprastuoju žingsniu kas ketvirtinę sukasi vietoje.

5–8 taktai

Šokėjai sukasi vietoje, susikabinę už kairiųjų parankių.

Šokis. P.: Pakruojo dvaro etnografinis ansamblis „Žiemgala“. U.: Rūta Montrimaitė-Aleksiūnienė 1991 m. Pb. SSKŠ Nr. 15.

18. Gavau aš vištėlė duovanū

♩ ≈ 90

Greičiau

Ga-vau aš viš - tē - lė duo-va-nū. Ta viš - tē - lė kiau-šius de - da,
iš tū kiau-šiu vai-kus pe - ra - ma - žu-čius, gra - žu-čius, gel - tuo - nus.

* Prisidedant vis naujai eilutei posmuose, kartojami šie du taktai.

1. : Gavau aš vištėlė duovanū. :
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.
2. : Gavau aš gaidėli duovanū. :
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.
3. : Gavau aš untėlė duovanū. :
Ta untėlė krypu krypu,
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.
4. : Gavau aš žūsėlė duovanū. :
Ta žūsėlė girgu girgu,
Ta untėlė krypu krypu,
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.
5. : Gavau aš vuožkėlė duovanū. :
Ta vuožkėlė me ke ke,
Ta žūsėlė girgu girgu,
Ta untėlė krypu krypu,
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.

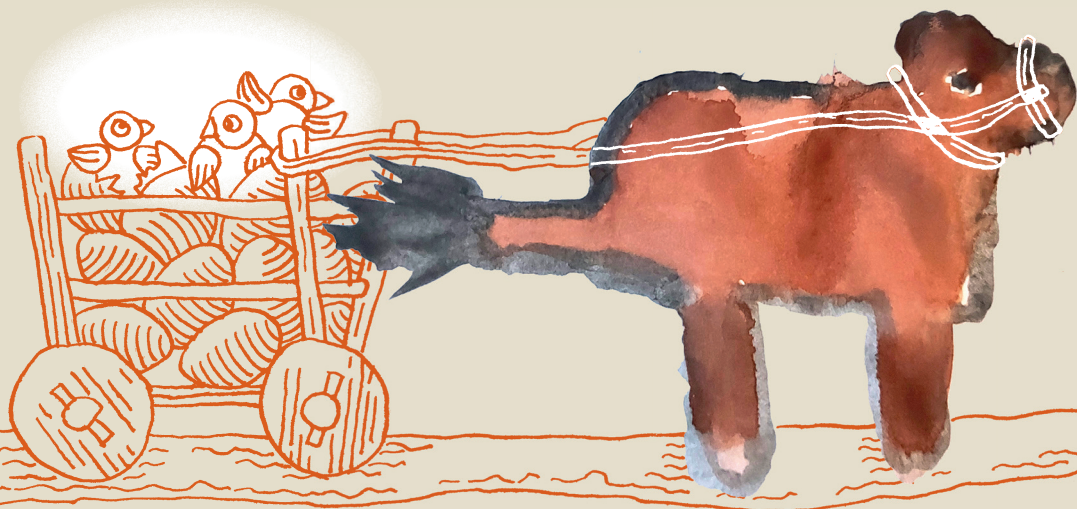
6. : Gavau aš karvėlė duovanū.

Ta karvėlė mū mū mū,
Ta vuožkėlė me ke ke,
Ta žūsėlė girgu girgu,
Ta untėlė krypu krypu,
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.

7. : Gavau aš arklielė duovanū. :

Tas arklielis yga ga,
Ta karvėlė mū mū mū,
Ta vuožkėlė me ke ke,
Ta žūsėlė girgu girgu,
Ta untėlė krypu krypu,
Tas gaidelis kakarykū,
Ta vištėlė kiaušius deda,
Iš tū kiaušiu vaikus pera –
Mažučius, gražučius, geltuonus.

Vaikų (formulinė) daina. P.: Lidija Ona Kazlauskienė (Armalytė),
g. 1936 m., g. ir gyv. Šarnelės k., Žemaičių Kalvarijos apyl., Plungės r.
U.: Lijana Šarkaitė-Viluma, Kotryna Juškaitė, Solveiga Jakučiūnaitė
2019 m. Žemaičių Kalvarijos senelių globos namuose. Šifravo Lijana Šar-
kaitė-Viluma 2020 m. AŠVA.

19. Baravykai, baravykai

$\text{♩} \approx 96$

1. – Ba - ra - vy - kai, ba - ra - vy - kai, ko tu nei - ni ant vai - nos?

Ką aš ei - siu, ba - ra - vyks, vi - sų gry - bų pul - kau - nyks.

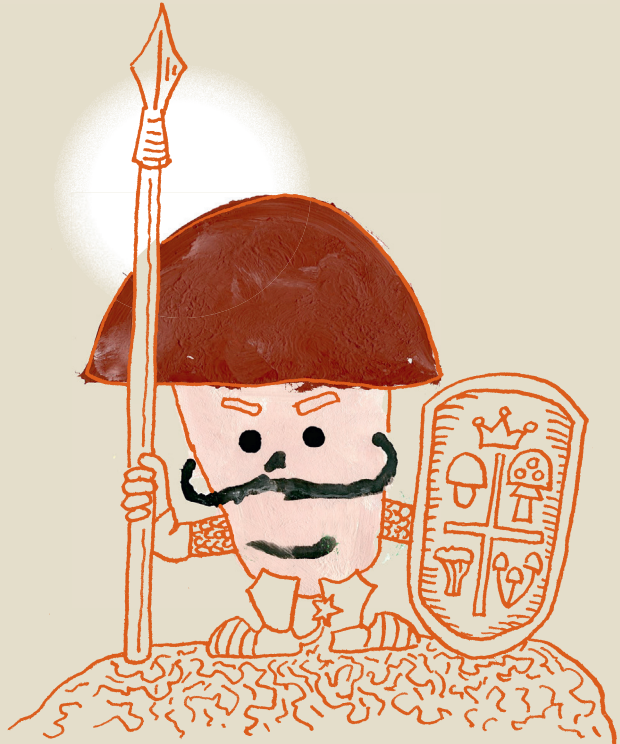
* 3. Oi mus - mi - re, mus - mi - re, ko tu nei - ni ant vai - nos?

Ką aš eis', mus - mi - re, kad man vy - rą nus - pi - re. (rit.)

* Šia melodija dainuojami 3–5 posmai.

1. : – Baravykai, baravykai,
Ko tu neini ant vainos*? :
: – Ką aš eisiu, baravyks –
Visų grybų pulkaunyks. :
2. : – Raudoniki, raudoniki,
Ko tu neini ant vainos? :
: – Ką aš eis', raudonikis,
Kad aš esu baltkelnikis. :

* Vaina – karas.

3. : – Oi, musmire, musmire,
Ko tu neini ant vainos? :
: – Ką aš eis', musmire,
Kad man vyrą nuspire. :

4. : – Voveryte, voveryte,
Ko tu neini ant vainos? :
: – Ką aš eis', voveryte,
Kad aš esu dar mergyte. :

5. : – Oi, lepšiuke, lepšiuke,
Ko tu neini ant vainos? :
: – Ką aš eis' lepšiuke,
Kad aš lepše visados. :

Šifruotojos pastaba: kai vyriškosios giminės grybai klausia ir atsako, dainuojama storesniu balsu, o kai moteriškosios giminės – plonesniu.

Vaikų daina. P.: Elžbieta Dundulytė, g. 1904 m., gyv. Vabalninko mst., Biržų r. U.: V. Kučinskytė, R. Andriuškevičius 1973 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KF 6069 (18_4).

20. Grybs, grybs, baravyks

$\text{♩} \approx 90$

Grybs, grybs, ba - ra - vyks, vi - sų gry - bų pul - kau - nyks.

Greičiau

Kad kas ma - ne ves - tų, vi - so ge - ro ras - tų: vir - ti - nę vy - žų,

po - rą če - ve - ry - kų, dvi ki - še - nes gry - bų, tre - čią ba - ra - vy - kų.

: Grybs, grybs, baravyks,
Visų grybų pulkaunyks. :
Kad kas mane vestų,
Viso gero rastų:
Virtinę vyžų, porą čeverių,
Dvi kišenes grybų,
Trečią baravykų.

Poros sustoja į vieną eilę ir susikabina rankomis.

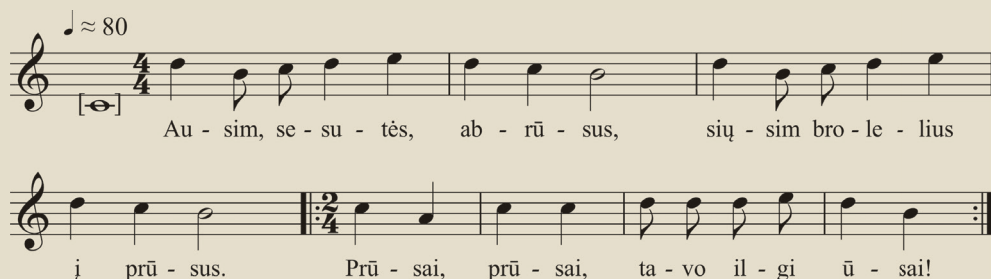
I d. Visi siūbuoja rankas ir dainuoja: „Grybs, grybs, baravyks, visų grybų pulkaunyks.“

II d. Visos poros, dainuodamos antrąją melodijos dalį, pakelia rankas ir lenda paeiliui, išlindusios vėl kelia rankas ir eina iki savo vietos.

Ratelis. P.: Antanina Klimaitienė (Kukuraitytė), g. 1925 m. Šeduvoje, Radviliškio r., gyv. Sintautuose, Šakių r. U.: Edita Noruševičienė, Arūnas Ragainis, Kristina Šimukonienė 2017 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. FaLA.

21. Ausim, sesutės, abrūsus

Ausim, sesutės, abrūsus,
Siųsim brolelius į prūsus.
: Prūsai, prūsai,
Tavo ilgi ūsai! :

Poros sustoja į vieną eilę ir susikabina rankomis.

I d. Visi siūbuoja rankas ir dainuoja: „Ausim, sesutės, abrūsus, siųsim brolelius į prūsus.“

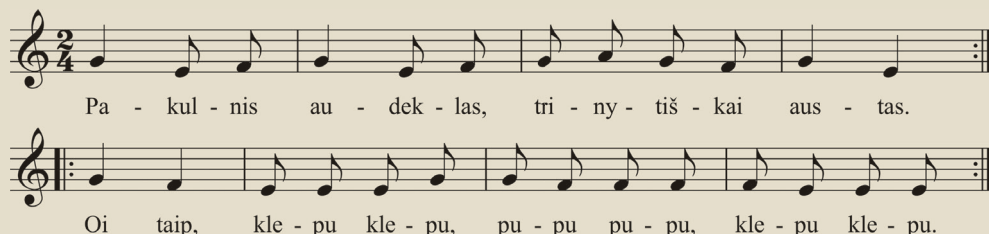
II d. Visos poros pakelia rankas, lenda tik pirmoji pora. Visi dainuoja: „Prūsai, prūsai, tavo ilgi ūsai“. Išlindusi pora atsistoja eilės gale.

Ratelis. P.: Sofija Gaižauskienė (Liaudanskaitė), g. 1932 m. Vilkupių k., Zyplių apyl., Šakių r., gyv. Lukšiuose, Šakių r. U.: Aistė Indriulienė, Greta Andriuškaitė 2017 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2017 m. FaLA.

22. Pakulnis audeklas

1. : Pakulnis audeklas,
Trinytiškai austas. :
: Oi taip, klepu klepu,
Pupu pupu, klepu klepu. :

Porinis ratuotojų skaičius sustoja į dvi eiles, nutolusias viena nuo kitos, atsisuka veidais vieni į kitus. Du žaidėjai stoja eilių gale: vienas viename, kitas kitame.

2. : Esmu austi, moku austi
Dailiausiai, lygiausiai. :
: Oi taip, klepu klepu,
Pupu pupu, klepu klepu. :

I d. Dainuojant žodžius: „Pakulnis audeklas, trinytiškai austas“, eilės suartėja ir nutolsta.

3. : Šautuvėlis* gražiai šauna,
Siūlų neužgauna. :
: : Oi taip, klepu klepu,
Pupu pupu, klepu klepu. :

II d. Dainuojant antrąją dalį: „Oi taip, klepu klepu...“, stovintieji eilių gale kaičiasi vietomis, o eilės vėl artėja viena prie kitos. Dainuojant žodžius: „Pupu pupu, klepu klepu“ eilės suartėja ir ratuotojai sutrepsi pagal dainos ritmą. Tai kartojama du kartus. Trečią kartą kartojant ir eilių galuose stovintiesiems besikeičiant, eilės priartėja ir juos sugauna. Audimas vėl kartojamas nuo pradžios.

* Šautuvėlis (šaudyklė) – staklių detalė, ant kurios suvynioti siūlai.

Ratelis. Michalina Šilabritienė (Butrimaitė), 68 m., gyv. Žižmų k., Dieveniškų apyl., Šalčininkų r. U.: tekstą N. Vaitiekūnaitė, melodiją R. Mikėnaitė 1955 m. MFA KTR 16 (23).

23. Rupuž', rupuž'

: Rupuž', rupuž',
Lipk ont pečiaus. :
Je tu nepalėpsi –
Aš bėški prikėbso.

Šokėjai poromis sustoja ratu.
Pora pasisuka vienas į kitą veidu ir
susikabina abiem ištiestomis ran-
komis (šaudykle).

Šokis. P.: Jurgis Petrikas, g.
1910 m. Plungės m., gyv. Alksnė-
nų k., Šateikių apyl., Plungės r. U.:
Dalia Urbanavičienė, Eugenija Vens-
kauskaitė, Laima Purlienė 1989 m.
Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma
2020 m. MFA KLF 1379 (46).

1. Šaudyklė (16 tkt.)

1–4 taktai

Šokėjai šoka ratu (prieš laikrodžio rodyklę) 8 pristatomuosius žingsnius dešinėn.

5–8 taktai

Vaikinas merginą apsuką po ranka šokio kryptimi (dešinėn) į vieną pusę ir į
kitą pusę (kairėn).

9–16 taktai

Šokėjai pakartoja 1–8 taktų judesius grįždami atgal (pagal laikrodžio rodyklę).
Pabaigoje paleidžia rankas.

2. „Pas kaimynus“ (16 tkt.)

1–4 taktai

Mergina eina du pristatomuosius žingsnius dešinėn, vaikas taip pat du pristatomuosius žingsnius dešinėn, susitinka su kitos poros šokėju (šokėja) ir šoka improvizacinius judesius (gali apsisukti už parankių, suploti, mojuoti ir pan.).

5–8 taktai

Pakartoja 1–4 taktų judesius: grįžta pas savo porininką ir šoka improvizacinius judesius.

9–16 taktai

Pakartoja 1–8 taktų judesius.

24. Buvo dėdė Vilniuj

♩ ≈ 63

I Bu - vo dė - dė Vil - niuj. Bu - vo dė - dė Vil - niuj.

II Gal ir bu - vo, gal ir ne. Gal ir bu - vo, gal ir ne.

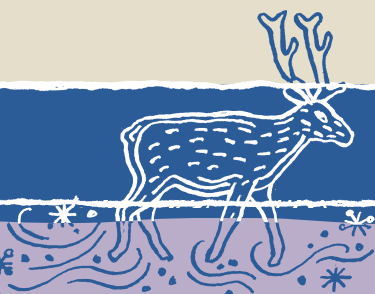
III Aš, bro - liu - k, ne - ži - nau, juk na - mie ne - bu - vau.

IV Bu - vo, bu - vo, kaip ne - bu - vo. Bu - vo, bu - vo, kaip ne - bu - vo.

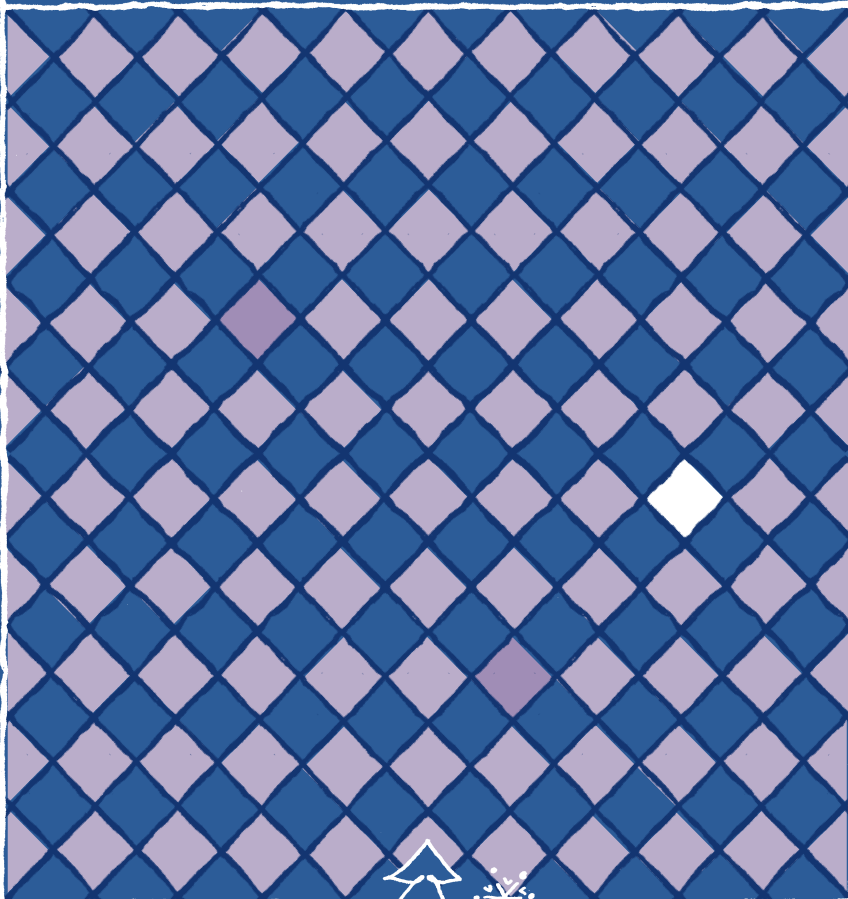
- I. Buvo dėdė Vilniuj.
Buvo dėdė Vilniuj.
- II. Gal ir buvo, gal ir ne.
Gal ir buvo, gal ir ne.
- III. Aš, broliuk, nežinau,
Juk namie nebuvo.
- IV. Buvo, buvo, kaip nebuvo.
Buvo, buvo, kaip nebuvo.

Kolektyvinė sutartinė.

P.: Julius Vėlaika, g. 1916 m. Mi-
ciūnų k., Gervėčių apyl., gyv. Gi-
rių k., Gervėčių apyl., Astravo r.,
Baltarusija. U.: Alfonsas Juška
1970 m. Šifravo Medaina Viluma
2020 m. LTRF 980 (16).

Žiemos folkloras

1. Leliumoj, tu, kiškulia

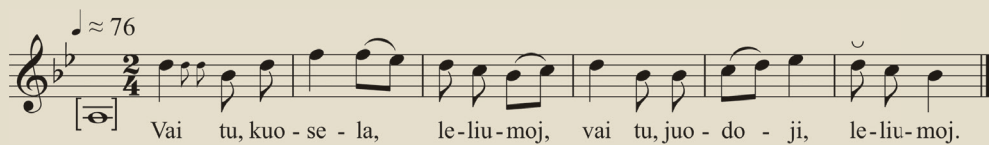

1. Leliumoj,
Tu, kiškulia, leliumoj,
Mažas, nedzidukas, leliumoj.	5. Leliumoj,
Migdzis tavi, leliumoj,
Baltam patalėlyj, leliumoj.
2. Leliumoj,
Neskra(j)dyki, leliumoj,
Po kunigo dvarų, leliumoj.	6. Leliumoj,
Valgins tavi, leliumoj,
Saldu medučiu, leliumoj.
3. Leliumoj,
Sugaus tavi, leliumoj,
Kunigo šunes, leliumoj.	7. Leliumoj,
Girdzis tavi, leliumoj,
Saldu pienučiu, leliumoj.
4. Leliumoj,
Auklins tavi, leliumoj,
Baltoj kvietkelėj, leliumoj.	

Advento-Kalėdų daina. P.: Marija Kuklienė (Vasiliauskaitė),
g. 1920 m., g. ir gyv. Padvarių k., Poškonių apyl., Šalčininkų r. U.: Žibutė
Šikšniūtė, Virginijus Baublinskas 1990 m. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepu-
lienė 2020 m. MFA KLF 1415 (26).

2. Vai tu, kuosela, leliumoj

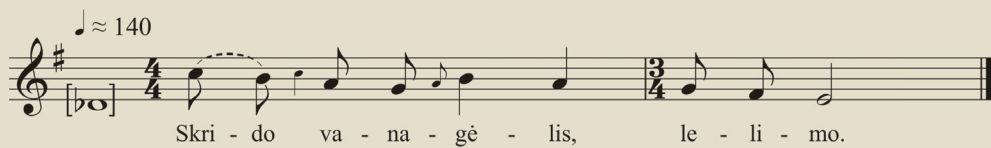
1. Vai tu, kuosela, leliumoj,
Vai tu, juodoji, leliumoj.	4. Ko aš turiu bijoci, leliumoj,
Viena girion lėkce, leliumoj.
2. Gerai nebijojai, leliumoj,
Viena girion lėkce, leliumoj.	5. Viena girion lėkce, leliumoj,
Po girių lakioce, leliumoj.
3. Viena girion lėkce, leliumoj,
Po girių lakioce, leliumoj.	6. Vai aš nusnešiu, leliumoj,
Daugel dovanėlių, leliumoj.
	7. Šarkelėm, varnelėm, leliumoj,
Pa plunksnėlių, leliumoj.

Advento-Kalėdų daina. P.: Juzė Zubkauskienė (Tarailaitė), 76 m., gyv. Vaitakarčmio k., Valkininkų apyl., Varėnos r. U.: Genovaitė Četkauskaitė, Leonardas Sauka 1959 m. Šifravo Medeina Viluma 2020 m. MFA KF 2123 (1).

3. Skrido vanagėlis

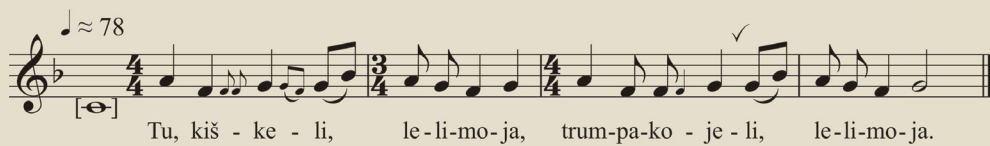
1. Skrido vanagėlis,
Lelimo.	6. – Pacių gražutį,
Lelimo.
2. Per dzidelį kiemų,
Lelimo.	7. Knapc ir pasgavo,
Lelimo.
3. Išsivedė vedė,
Lelimo.	8. Pacių gražutį,
Lelimo,
4. Pulką vištelių,
Lelimo.	9. Pacių zylutį,
Lelimo.
5. – Katarų pasgausi,
Lelimo?	

Advento-Kalėdų daina. P.: Izabelė Katkauskaitė, g. 1902 m., gyv. Knistuškių k., Gervėčių apyl., Astravo r., Baltarusija. U.: Laima Burkšaitienė, Živilė Ramoškaitė 1970 m. MFA KF 5778 (9), KTR 236 (36).

4. Tu, kiškeli

1. Tu, kiškeli,
Lelimoja,
Trumpakojeli,
Lelimoja.

2. Šalta žiema,
Lelimoja,
Gilu sniego,
Lelimoja.

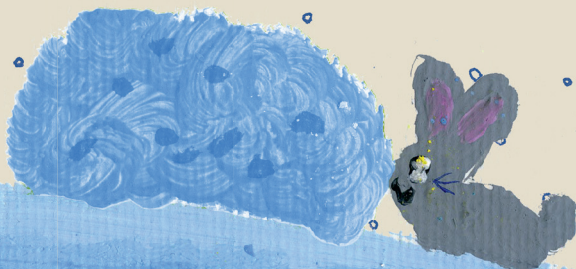
3. Kaip tu ištrūksi,
Lelimoja,
Kaip tu išbėgsi,
Lelimoja?

4. Kur krūmelis,
Lelimoja,
Ten strėlčelis*,
Lelimoja.

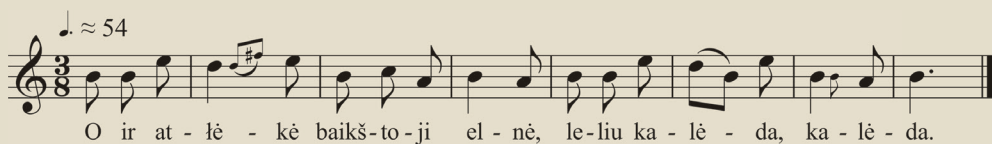
* Strėlčelis – medžiotojas, šaulys.

Advento-Kalėdų daina.

P.: Leonija Jočienė, g. 1921
m., Antanų k., Adutiškio sen.,
Švenčionių r. U.: 2002 m. Šif-
ravo Vera Venckūnaitė-Čepu-
lienė 2020 m. Pb. AKD Nr. 1.

5. O ir atlėkė baikštoji elnė

1. O ir atlėkė baikštoji elnė,
Leliu kalėda, kalėda.	5. – Jūs kavalėliai, mano broleliai,
Leliu kalėda, kalėda.
2. Baikštoji elnė – devyniaragė,
Leliu kalėda, kalėda.	6. – Oi jūs nukalkit auksines žirkles,
Leliu kalėda, kalėda.
3. Ant vieno rago – ugnelę kūrė,
Leliu kalėda, kalėda.	7. Aš nukarpysiu medžių viršūnes,
Leliu kalėda, kalėda.
4. Ant antro rago – kavaliai kalė,
Leliu kalėda, kalėda.	

Pateikėjos pastaba:
„Advento daina“.

**Advento-Kalėdų dai-
na.** P.: Marija Černiauskienė,
58 m., Mištūnų k., Eišiškių
r. U.: tekstą P. Alešiūnaitė ir
O. Lašaitė, melodiją A. Pėzelis
1957 m. MFA KTR 9 (6).

6. Jei per Kūčias

Jei per Kūčias giedras dangus
ir daug žvaigždžių danguje, tai, sako,
grybų bus tuos metuos.

Orų spėjimas. P.: V. Valinčienė
(Pečiulytė), g. 1925 m. Vaitakie-
mio k., gyv. Ožkinių k., Punsko vls.,
Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Eval-
das Vyčinas 1989 m. MFA KF 1400
(37), KTR 385 (80).

23

7. Tīna, šuku luku

♩ ≈ 75

Tī - na, šu - ku lu - ku, tī - na. Šu - ku lu - ku,
ti - ku ta - ku, ē - len bē - len, bum!

Tīna,
Šuku luku,
Tīna.
Šuku luku,
Tiku taku,
Ėlen bėlen, bum!

Skaičiuotė. P.: (pateikėjos pa-
vardė nenurodyta) Lieplaukės k.,
Telšių r. U.: Milda Ričkutė. Šifra-
vo Vera Venckūnaitė-Čepulienė
2020 m. VEKC KA 48 (24).

8. Ercum percum pamaguli

Ercum percum pamaguli,
Čili vili patrikuli,
Atri pade dovargane,
Strum, bėk, vyk!

Skaičiuotė. P.: Marija Kliučnikienė (Nevulytė), g. 1920 m., gyv. Skarkiškių k., Punsco vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė, Evaldas Vyčinas 1989 m. MFA KLF 1397 (2), KTR 383 (54).

9. Žąsų tiltas

Vienas vaikas – „vilkas“, kitas – „meška“, trečias – „žąsinas“, o visi kiti – „žąsys“. „Vilkas“ ir „meška“ susikimba rankomis, „žąsys“ sustoja vorele prieš juos. Vorelės priekyje stovi „žąsinas“ ir kalbasi su „meška“ arba „vilku“:

- Kur lekiat, žąselės?
- Per jūres marias.
- Neperlėksit.
- Pasidėsim šiaudą.
- Tas perlūš.
- Pasidėsim lentą.
- Tą paplaus.
- Mano tėvas yra meistras. Anas padirbs geležies tiltą, tad pereisim.

Tada „vilkas“ ir „meška“ pakelia sukabintas rankas aukštyn, o „žąsinas“ su „žąsimis“ lenda pro pakeltas rankas. „Vilkas“ ir „meška“ stengiasi paskutinę žąsį sugauti, greitai nuleisdami rankas. Jeigu pavyksta, sugautosios žąsies klausima, kam ji nori tekti – „vilku“ ar „meškai“. Jeigu toji pasirenka „vilką“, stoja už „vilko“ nugaros, jeigu „mešką“ – už „meškos“.

Žaidimas kartojamas, kol išgaudomos visos „žąsys“. Jos, stodamos už „vilko“ arba „meškos“, pasidalija į dvi grupes. Paskui „vilko“ „žąsys“, susikibusios grandine į „vilką“, traukia į vieną pusę, o „meškos“, įsikibusios į „mešką“ – į kitą. „Vilkas“ laikosi susikibęs su „meška“. Grandinei nutrūkus, žaidimas baigiamas.

Advento-Kalėdų žaidimas.

U.: Kliošiuose, Šilutės r. XIX a. Pb.

LT Nr. 9588.

10. Avižėlių pirkti

Žaidėjų skaičius neribotas, jie sustoja į eilę. Vienas atsisėda ant kėdės, su ta kėde joja prie kurio nors vaiko ir sako:

– Laba diena!

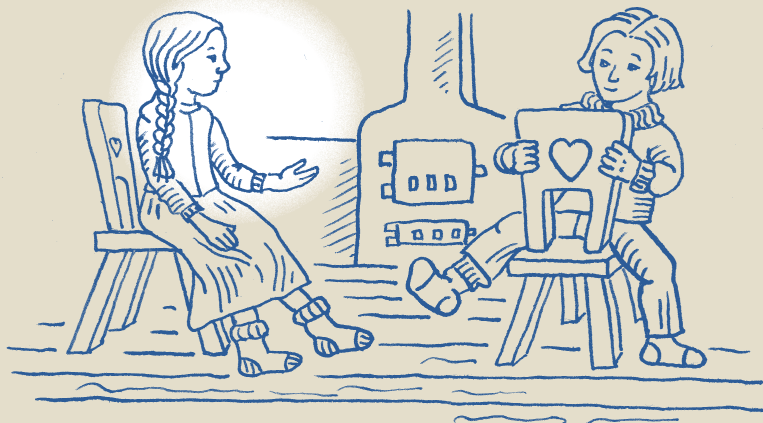
– Laba diena!

Žaidėjai, išskyrus jojėją, negali ištarti nei „juoda“, nei „balta“, nei „šilta“, nei „šalta“, nei „taip“, nei „ne“.

Jojėjas klausia:

– Ar turi avižėlių parduoti?

Tas, kuris atsakinėja, stengiasi išvengti minėtų žodžių. Pokalbis tęsiamas tol, kol atsakinėtojas pasako kurį nors neleistiną žodį – tada jis atiduoda fantą (žemaitiškai – grebežių). Klausinėtojas toliau joja prie kitų žaidėjų. Kai ir iš kitų susirenka fantus, tada reikia juos išsipirkti.

Žaidimas. P.: Justina Malakauskienė, g. 1924 m. Paparčių k., Skuodo r., gyv. Sedoje, Mažeikių r. U.: Lijana Šarkaitė, Ramutė Šetkutė 1996 m. Šifravo Lijana Šarkaitė 1997 m. AŠVA.

11. Žiedo dalijimas

Eina žiedas per rankytes,
 Per rankytes, per rankytes,
 Jūs, mergytės, saugokitės,
 Saugokitės, saugokitės.
 Pas ką žiedas atsiras,
 Tas vidury atsistos.

Visi sustoja ratu, rankos už nugaro.
 Vienas žaidėjas stovi ratelio vidury,
 kitas vaikšto aplink ratelį ir dalija žiedą.
 Ratelis dainuoja.

Pabaigus dainuoti, tas, kuris stovi
 viduryje, spėja, kas turi žiedą. Jei atspėja,
 tai tas eina į vidurį.

Advento-Kalėdų žaidimas. P.: Anelė Senvairienė (Barzdenytė), 73 m., gyv.
 Laitelių k., Viešintų apyl.,
 Troškūnų r. U.: A. Kadžius
 1958 m. LTR 3158A (63).
 Pb. LT Nr. 9574.

12. Vanagėlis ir vištos

Žaidėjai poromis sustoja į vieną virtinę ir susikabina rankomis, tai – „vištos“. Priekyje stovi „vanagėlis“. Jis sako:

– Vanagėlis pasiilgo vištienos, paskutinė pora, bėk!

Paskutinioji pora, susikibusi rankomis, bėga, „vanagėlis“ gaudo. Kurį pirmą pagauna, tas bus „vanagėlis“. O buvęs „vanagėlis“ su likusiu be poros žaidėju stojasi į virtinės priekį.

Žaidimas. P.: Ona Janina Bukelskienė (Bakaitė), g. 1935 m. Raguvoje, Panevėžio r., gyv. Salake, Zarasų r. U.: Edita Noruševičienė, Aistė Indriulienė 2016 m. FaLA.

13. Gegutėlė tupi, tupi

$\text{♩} \approx 88$

[C]

Ge - gu - tē - lē tu - pi, tu - pi, va - na - gē - liui rū - pi, rū - pi.

$\text{♩} \sim 130$

Pa - vė - lyk, mo - ti - nē - le, su - si - gaut(i) ge - gu - tē - lē.

Tas ne - gud - rus va - na - gē - lis, ne - pa - gau - na ge - gu - tē - lēs.

Vė - lyt pa - vė - li - jo, ge - gu - tē - lēs ne - pa - vi - jo.

Visi sustoja ratu. Viena mergaitė – „gegutėlė“ – stovi ratelio viduryje, vienas berniukas – „vanagėlis“ – vaikšto ratelio išorėje.

I d. Visi žaidėjai suka ratelį pasauliui ir dainuoja:

: *Gegutėlė tupi, tupi,
Vanagėliui rūpi, rūpi. :*

II d. Ratelis toliau dainuoja:

: *Pavėlyk*, motinėle,
Susigaut(i) gegutėlę. :*

„Vanagėlis“ vejasi „gegutę“ ir stengiasi ją pagauti. „Gegutė“ landžioja tarp žaidėjų rankų, slepiasi ir t. t.

III d. Jeigu „vanagėlis“ ilgai nepagauna, žaidėjai dainuoja:

: *Tas negudrus vanagėlis,
Nepagauna gegutėlės. :*

IV d. Jei „vanagėlis“ nepagauna „gegutėlės“, žaidėjai dainuoja:

: *Vėlyt* – pavėlijo,
Gegutėlės nepavijo. :*

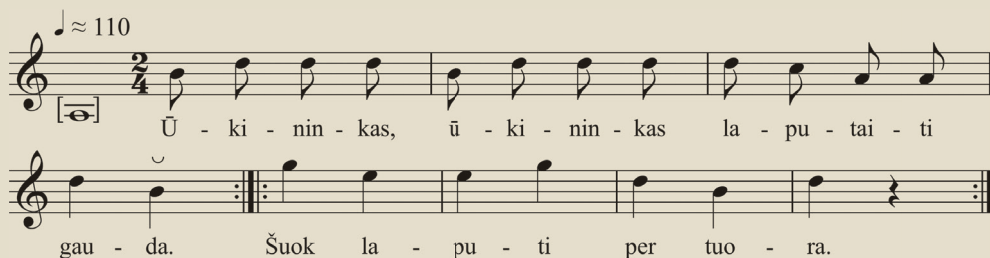
Paskui „vanagėlį“ ir „gegutę“ (ar pagavo, ar nepagavo) pakeičia kiti žaidėjai.

* Vėlyti – leisti.

Žaidimas. P.: Ona Seniulienė (Gokaitė), 70 m., gyv. Šeduvoje, Radviliškio r. U.: Virginija Baranauskienė, B. Krasauskaitė 1985 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. MFA KLF 609 (9).

14. Ūkininkas, ūkininkas

: Ūkininkas, ūkininkas

Laputaiti gauda. :

: Šuok laputi per tuora. :

Visi stovi ratelyje, vienas – „lapė“ – viduryje.

I d. Visi eina rateliu ir dainuoja: „Ūkininkas, ūkininkas laputaiti gauda.“ „Lapė“ vaikšto rato viduryje.

II d. Dainuojant „Šuok laputi per tuora“, „lapė“ bando išlįsti iš ratelio, ratuotojai stengiasi neišleisti. Pro kurio ranką išlenda, tas – „lapė“.

Ratelis. P.: Emilija Lukošienė (Eismontaitė), g. 1894 m. Didkiemių k., Šilutės r., gyv. Stokaičių k., Žygaičių apyl., Tauragės r. U.: R. Vaiginis, I. Vidugirytė 1979 m. Šifravo Medeina Viluma. MFA KLF 1268 (77).

15. O tai dyvai

1. : O tai dyvai,
Dideli paminkai*.
2. : Viduj vasaros
Ažeras užšalo.
3. : Nėr kur brolaliui
Žirgelį girdzycie.
4. : Nėr kur sesulai
Drobėlė* balincie.
5. : Tekėk, saulute,
Un klevo lapelio.
6. : Šildyk, saulute,
Ažero ladelį.
7. : Bus kur brolaliui
Žirgelis pagirdzyc.
8. : Bus kur sesulai
Drobėlė balincie.

- * Dyvai – keistenybės, stebuklai.
- * Paminkai – stebuklai.
- * Drobėlė – audinys iš lino.

**Pateikėjos Bronės Povilanie-
nės pastaba:** „Čia mano mamos
daina da buvo, mano mama šitų dai-
nų dainuodavo. Tai vot aš prisimenu,
kad čia buvo iš mamos, senybinė
daina.“

Užgavėnių daina. P.: Bronislava
Povilanienė (Juknaitė), g. 1926 m.
Davaisių k., Adutiškio prp., ir Zuzana
Burokienė (Sinkevičiūtė), g. 1933 m.
Stajėtiškio k., Adutiškio prp. Abi gyv.
Stajėtiškio k., Adutiškio sen., Švenčio-
nių r. U.: Vilma Daugirdaitė 2010 m.
Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė
2020 m. LTRF cd 457 (1).

16. Kur tas senis

♩ ≈ 115

- Kur tas se - nis, ką jis vei - kia? - Vy - žas pi - na ir da - bi - na. ✓

Tu - ri tar - bū vi - są gau - ją, pen - kias se - nas, šeš - tą nauj(a).

- Ei - nu per svie - tą mels - da - mas, ge - ra - die - jus gar - by - dams.

Ne - duok duo - nos - šu - niui duo - siu, ne - duok kruo - pų - iš - bars - ty - siu.

Duok la - ši - nių di - dį šmo - tą - ra - si pas Die - vą zo - plot(a).

- Kur tas senis, ką jis veikia?
 - Vyžas pina ir dabina.
 Turi tarbū* visą gaują,
 Penkias senas, šeštą nauj(a).
 - Einu per svieta* meldamas,
 Geradiejus garbydams.
 Neduok duonos – šuniui duosiu,
 Neduok kruopų – išbarstysiu.
 : Duok lašinių didį šmotą* –
 Rasi pas Dievą zoplot(a)*. :

- * Svietas – pasaulis.
- * Terba – maišelis, krepšys.
- * Šmotas – gabalas.
- * Zoplotas, zaplota – užmokestis.

Užgavėnių daina.

P.: Konstancija Maziliauskienė (Riškevičiūtė), gyv. Gižų Rūdės k., Gižų apyl., Vilkaiviškio r. Šifravo Vera Vencūnaitė-Čepulienė 2020 m. MFA KLF 161 (107).

17. Kumelaite nabagaite

– Kumelaite nabagaite,
 Aisim mudu ubagaucie.
 Kas duos duonos –
 Tas bus ponas.
 O kas neduos –
 Tai gauronas*.
 Kas duos miltų –
 Išdulkysim.
 Kas duos kruopų –
 Išbarstysim.
 Kas lašinių didį šmotą –
 Tas gaus nuo Dievo zaplotą*.

* Gauronas – kas niekus kalba, išsižiojėlis, vėpla.

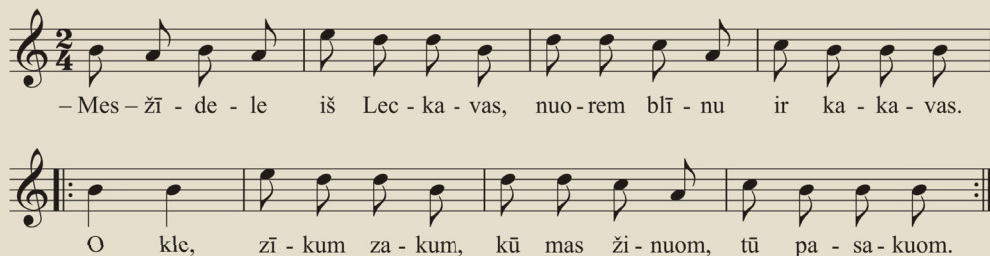
* Zaplota – užmokestis.

**Užgavėnių daina P.: Domi-
 celė Paršeliūnienė (Matonytė),
 g. 1902 m. Paserninkų k., Seiri-
 jų apyl., Lazdijų r., gyv. Vilniuje.
 Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma
 2020 m. MFA KLF 461 (29).**

18. Mes – žīdele iš Leckavas

– Mes – žīdele iš Leckavas,
Nuorem blīnu ir kakavas.
: O kle, zīkum zakum,
Kū mas žīnuom, tū pasakuom. :

**Pateikėjos pas-
taba:** „Kap ešėda-
vuom iš truobuos,
dainioudavuom.
Vėsė ton daina dai-
nioudava žīdā.“

Užgavėnių daina. P.: Bronislava Girdenienė (Ged-
gaudaitė), 1902–1985, gyv. Tirkšliuose, Mažeikių r. U.:
Aleksas Girdenis. Šifravo Lijana Šarkaitė 1997 m. AŠVA.

19. Ont žilvīče kelma

: Ont žilviče kelma
Kėpšas vėrė smala. :
: Nuo tuos velnė degutuos
Vėsė žmuonės pasiuta. :

I d. Visi susikibę eina ratu
į vieną ir į kitą pusę.

II d. Sukasi už parankių su
savo pora į vieną ir į kitą pusę.

Pateikėjos pastaba: „Atieje i
truoba tuoj šuokdindava šeiminka ir
dainuodava.“

Užgavėnių ratelis. P.: Stasė
Pocienė g. 1925 m., gyv. Uikių k., Se-
dos apyl., Mažeikių r. U.: Linas Ulkšti-
nas, Vygandas Norvilas 1996 m. Šifra-
vo Lijana Šarkaitė 1997 m. AŠVA.

20. Per Lazdijų miesčiuką

♩ ≈ 116

Per Laz - di - jų mies - čiu - ką ne - šė vel - nias žy - džiū - ką.

Ei, džiū - ka, džiū - ka, džiū - ka, ne - šė vel - nias žy - džiū - ką.

: Per Lazdijų miesčiuką
Nešė velnias žydžiuką. :
: Ei, džiuka, džiuka, džiuka,
Nešė velnias žydžiuką. :

I d. Po vienodą ratuotojų skai-
čių sustoja į du ratus: vieną viduje,
kitą išorėje. Susikibę už rankų, su-
kasi į skirtingas puses.

II d. Vidinio rato ratuotojai paima išorinio rato šokėjus už parankių ir sukasi
į vieną ir į kitą pusę.

Užgavėnių ratelis.

P.: Mikasė Puniškienė (Valinčiūtė),
g. 1915 m., gyv. Burbiškių k., Seinų
vls., Lenkija. U.: Daiva Račiūnaitė,
Evaldas Vyčinas 1989 m. Šifravo Dai-
va Račiūnaitė 1989 m. MFA KLF 1399
(50), KTR 383 (51).

21. Eršmit, eršmit

♩ ≈ 70

Er - šmit, er - šmit, vas par mi - ter - li, er - li.

Ach lium - ber vas par lium - ber, lium - ber lium - ber, vas par lium - ber.

- : Eršmit, eršmit,
- Vas par miterli. :
- : Ach, liumber vas par liumber
- Liumber liumber vas par liumber. :

Šokėjai sustoja rateliais po keturis, pasisuka į rato vidurį vieni priešais kitus.

1. Liuoksniai

1–4 taktai

- : *Eršmit, eršmit,*
- Vas par miterli. :*

Šokėjai ketvertukuose šoka pakaitinius liuoksnius. Rankos nuleistos. Priestaktyje, atsispyrę abiem kojom, šokėjai šiek tiek šokteli aukštyn.

1 taktas

„Viens“ – lengvai nušoka ant abiejų kojų visa pėda: dešinė koja atstatoma į priekį, kairė – per pėdą atgal, kūno svoris ant abiejų kojų.

„Du“ – pauzė.

„Ir“ – atsispiria abiem kojom ir šokteli aukštyn.

Pateikėjų pastaba:

„Vakāms“.

Užrašytojos pastaba:

šokti kaip „Noriu miego“.

Parengėjos pastaba:

dainuojamasis tekstas nieko nereiškia, tai imituojantys „žydišką“ kalbą žodžiai.

Užgavėnių šokis. P.: (pateikėjos pavardė nenurodyta) Lieplaukė, Telšių r. U.: Milda Ričkutė. Šifravo Vera Venckūnaitė-Čepulienė 2020 m. VEKC KA 48 (15).

2 taktas

Pakartojami 1 takto judesiai, tik nušokus ant abiejų kojų pirmyn atstatoma kairė koja, o dešinė – per pėdą nuo jos atgal.

3–4 taktai

Šokti kas ketvirtinę keturis pakaitinius liuksnius.

2. Žvaigždutė

*Ach, liumber vas par liumber
Liumber liumber vas par liumber.*

1–4 taktai

Šokėjai, stovėdami ketvertukais, vieną kartą suploja tardami žodį „Ach“, pasisuka dešiniuoju petimi į centrą, ištisia pečių aukštyje dešines rankas ir, jas sukabinę, sudaro žvaigždutę. Suka žvaigždutę septyniais paprastais žingsniais pasauliui.

5–8 taktai

*Ach, liumber vas par liumber
Liumber liumber vas par liumber.*

Šokėjai kartoja 1–4 taktų žodžius ir judesius, tik dabar susikabina kairėmis rankomis ir žvaigždutę suka prieš saulę.

22. Viens velns

Vidutiniškai

Viens velns pri - ra - kyts, ant - ras u - lia - vo - ja.
 Viens velns pri - ra - kyts, ant - ras u - lia - vo - ja.

Polkos tempu

O tre - ty - sis - at - si - gu - lės uo - de - gą kil - no - ja.

Šokama po dvi poras. Pora stovi už poros, visi keturi šokėjai susikabina rankomis paprastai.

1. Pasišokimas vietoje (8 tkt.)

Grojama pirmoji muzikos dalis.

1 taktas

Viens velns

„Viens“ – šokėjai, stovėdami vietoje, ištiesia pirmyn dešiniąją koją ir pastato ją ant pirštų.

„Du“ – dešiniąją koją kilsteli nuo žemės ir ištiestą pastato dešinėn.

2 taktas

prirakyts

„Viens“ – trepteli dešiniąja koja šalia kairiosios.

„Du“ – pauzė.

3–4 taktai

Antras uliavoja

Nekeisdami susikabinimo, pakartoja 1–2 takto judesius kairiąja koja.

5–8 taktai

Viens velns prirakys,

Antras uliavoja.

Šokėjai dar kartą pakartoja 1–4 takto judesius.

2. Landžiojimas (8 tkt.)

Grojama antroji muzikos dalis.

1–2 taktai

O tretysis – atsigulęs

Nepaleisdamos sukabintų rankų, šokėjų poros keturiais paprastaisiais žingsniais pasikeičia vietomis: 2-oji pora eina pirmyn ir pralenda pro 1-osios poros pakeltas rankas, o 1-osios poros šokėjai nueina į 2-osios poros vietą. Mergina sukasi per dešinią, o vaikiną per kairią petį.

3–4 taktai

Uodegą kilnoja.

Šokėjai pakartoja 1–2 taktų judesius, tik dabar pro vartelius lenda 1-oji pora, o 2-oji sukasi išorę ir grįžta į savo vietą.

5–8 taktai

O tretysis – atsigulęs

Uodegą kilnoja.

Šokėjai dar kartą pakartoja 1–4 taktų judesius.

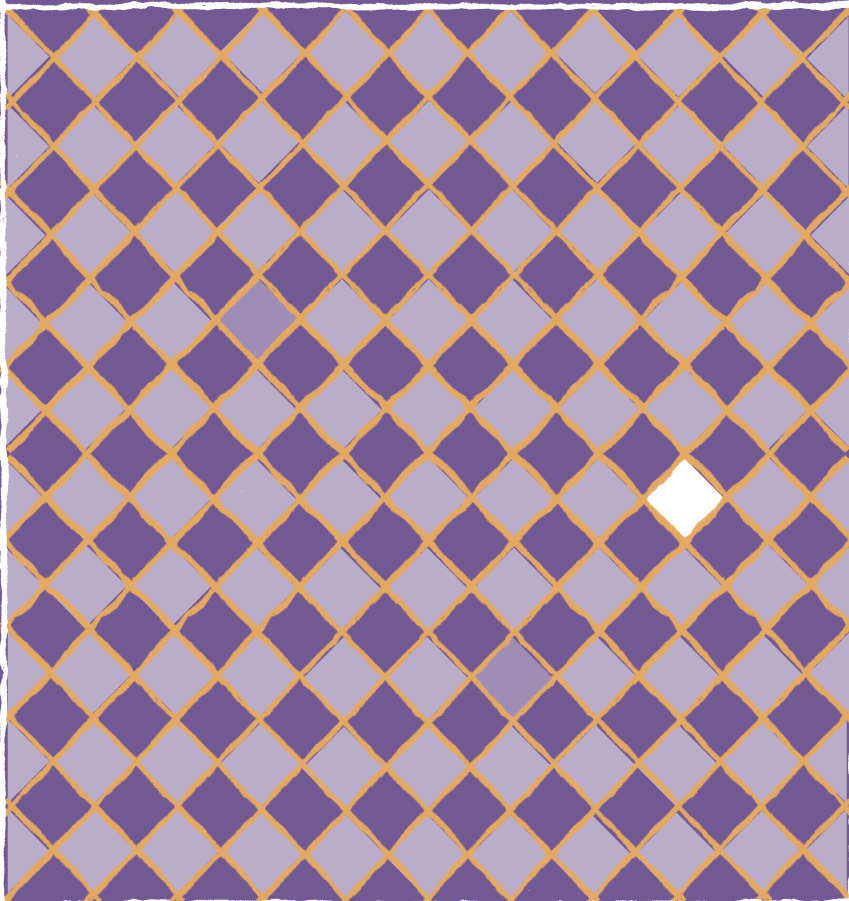
Šokis. P.: N. Uzbutis, g. 1925 m., gyv. Zaltriškių k., Baltrušaičių apyl., Tauragės r. U.: O. Simaitienė 1990 m. Pb. Dvžš p. 62–63.

O ką šiandien vaikai kuria?

Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos
vaikų folkloras

Formulinės (grandininės) dainos

Mezgu, mezgu maišą

Daugailė Gudelytė, 3f

$\text{♩} \approx 132$

– Mez - gu, mez - gu mai - šą. – Kam tas mai - šas?

– Gri - kiams su - si - dé - ti.

– Mezgu, mezgu maišą.	– Kam tie gyvuliai?
– Kam tas maišas?	– Odai dirti.
– Grikiams susidėti.	– Kam ta oda?
– Kam tie grikliai?	– Batams siūti.
– Grikių miltams malti.	– Kam tie batai?
– Kam tie grikių miltai?	– Į kiemą eiti.
– Blynams kepti.	– Kam tas kiemas?
– Kam tie blynai?	– Su draugais žaisti.
– Vaikeliams išmaitinti.	– Kam tie draugai?
– Kam tie vaikeliai?	– Kad nebūtum vienišas.
– Gyvuliams ganyti.	

Sēju, sēju grūdus*

Raminta Baukytė, 3d

- Sēju, sēju grūdus.
- Kam tie grūdai?
- Miltam maltie.
- Kam tie miltai?
- Buzai* virtie.
- Kam ta buza?
- Gyvuliam šertie.
- Kam tie gyvuliai?

- Maišam nešiotie.
- Kam tie maišai?
- Grūdams supilti.
- Kam tie grūdai?
- Gaidzeliui lastie.
- Kam tas gaidzelis?
- Vištoms linksmintie.
- Kam tos vištos?
- Kiaušiniam dētie.
- Kam tie kiaušiniai?
- Margučiams ridentie.
- Kam tie margučiai?

- Vaikeliams žaistie.
- Kam tie vaikeliai?
- Pasaulin išlaistie.
- Kam tas pasaulis?
- Žmoneliams džiaugties.

* Buza – su miltas plaktas gėralas gyvuliui, pliurza.

* Daĩnuoti mažosios tercijos intervalu atitinkamai pagal ritmą.

Skaitau, skaitau knygą*

Kamilė Rugėnaitė, 3d

– Skaitau, skaitau knygą.	– Kad darbą gaučiau.
– Kam tu skaitai?	– Kam tas darbas?
– Žinių gauti.	– Pinigų užsidirbti.
– Kam tos žinios?	– Kam tie pinigai?
– Kad protinga būčiau.	– Namą nusipirkti.
– Kam tas protas?	– Kam tas namas?
– Mokslams išlaikyti.	– Laimingai gyventi.
– Kam tie mokslai?	

* Dainuoti mažosios tercijos intervalu atitinkamai pagal ritmą.

Dirbu, dirbu, dirbu*

Austėja Valeikaitė, 3d

- Dirbu, dirbu, dirbu.
- Kam tu dirbi?
- Kad turėčiau pinigų.
- Kam tie pinigai?
- Dviračiui nusipirkti.
- Kam tau dviratis?
- Vaikams važinėti.
- Kam tie vaikai?
- Giminei pratesti,
kad apie mus legendas pasakotų.
- Kam tos legendos?
- Mokytis iš jų.
- O kam mums mokslas reikalingas?
- Kad tapčiau prezidentu.
- O kam tau būti prezidentu.
- Kad įstatymus pakeisčiau.
- O kam tie įstatymai?
- Kad nieks nekrėstų beprotysčių.
- O kodėl negalima jų krėsti?
- Nes tu susižeisi.

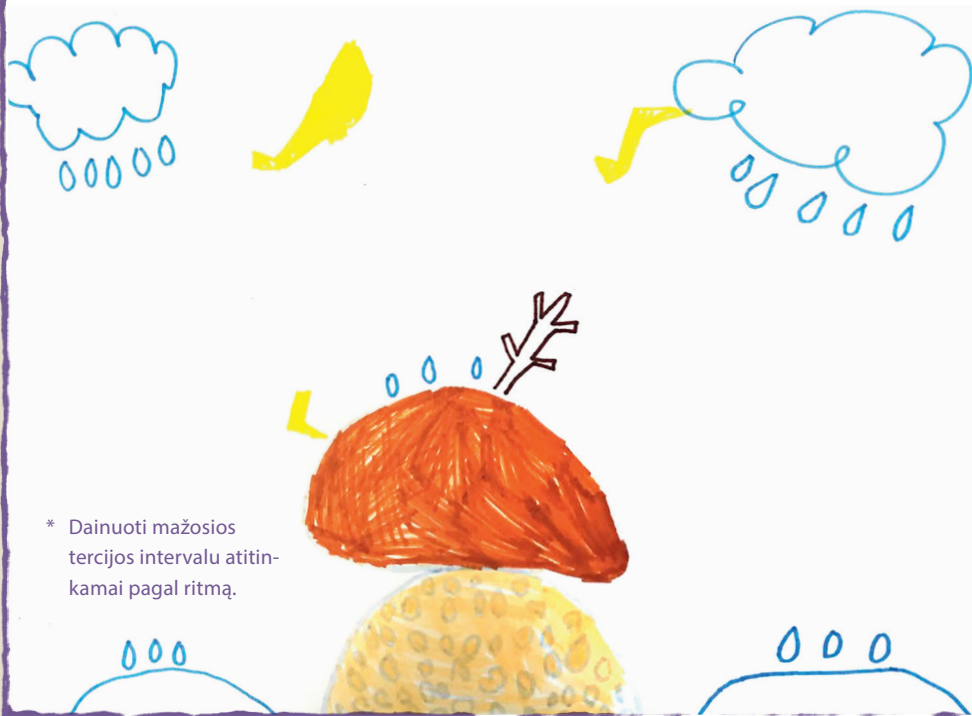

* Dainuoti mažosios
tercijos intervalu atitin-
kamai pagal ritmą.

Pinu, pinu pintinaicį*

Kajus Ulinas, 3d

– Pinu, pinu pintinaicį.	– Ne, ir mėlynių kibiraicį.
– Kam ta pintinaicė?	Viskų pardavys, bagotas būsiu,
– Grybams dėti.	Pinigaicį užsidirbys – knygų pirksiu.
– Kam cie grybai?	– Kokių knygų pirksi?
– Turgun vežci.	– Linksmų, su piešinaiciais:
– Ką tam turguj veiksi?	Vienų sau, o kitų Sesutei mieliausiai,
– Grybus parduosiu.	Tėčiui kepuraicį.
– Kas tuos grybus pirks?	Mamai skaraicį,
– Džiedukas ir bobutė.	Draugams po cukierkų.
– O cik grybus tu turėsi?	

* Dainuoti mažosios
tercijos intervalu atitin-
kamai pagal ritmą.

Auga, auga ąžuolas*

Eglė Jakubcevičiūtė, 3d

- Auga, auga ąžuolas.
- Kur jis auga?
- Zarasų rajone.
- Kiek jam metų?
- Apie 1500.
- Tu ten buvai?
- Taip, aš ten buvau.
- Ką tu ten matei?
- Mačiau daug šakelių.
- O kam tos šakelės?
- Paukščiams tupėti.
- O kam jiems tupėti?
- Kiaušinius dėti.
- O kam kiaušiniai?
- Vaikams perėti.
- Kam tie vaikai?
- Gražiai čilbėti.
- O kam jiems čilbėti?
- Kad tau linksma būtų!

* Dainuoti mažosios tercijos intervalu atitinkamai pagal ritmą.

Pajuokavimai

* * *

- Mmm, skanus obuolys...
- Obuolys, kamuolys – visą dieną prarys!

Auksė M., 3f

* * *

- Yr šuniškas šaltis, o kiauliško nēr?
- Yr kvošeliena (šaltiena).

Raminta Baukytė, 3d

* * *

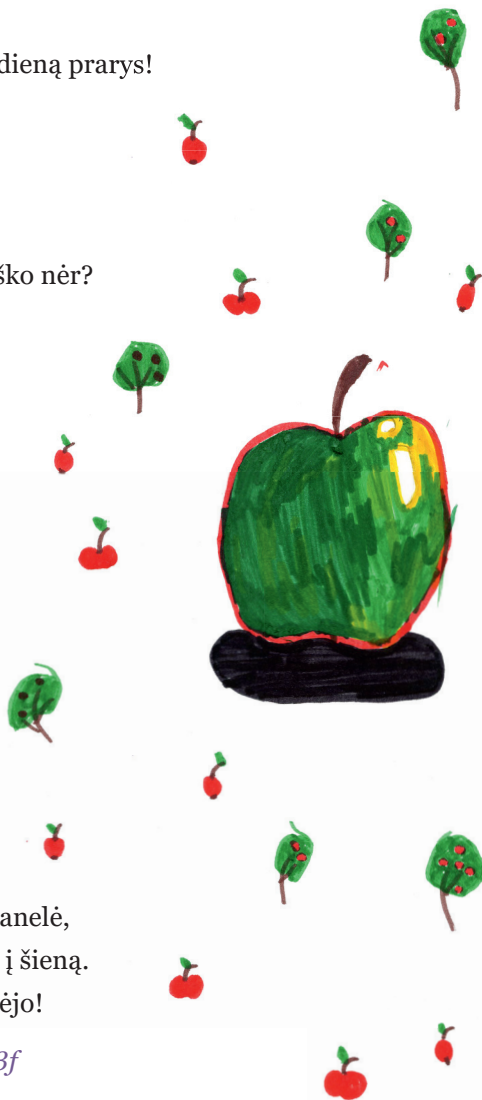
- Koks tavo vardas?
- Šlapias kardas.
- Kokia pavardė?
- Senoji lėlė.

*Amelija Rusteikaitė
ir Sofija Abakaitė, 3d*

* * *

Nelė karamelė – saldi kaip kanelė,
Važiavo per kiemą – nukrito į šieną.
Ilgai gulėjo, kol šienas subyrėjo!

Ugnė Kšanaitė ir Saulė M., 3f

* * *

- Koks tavo vardas?
- Rožė.
- Kokia tavo pavardė?
- Drožė.
- Kiek tau metų?
- Tiek, kiek tu turi špinatų.

Aras Sapranavičius, 3f

* * *

- Eisiu laukan.
- Ir aš kartu!
- Ganysiu avis.
- Ir aš kartu!
- Melšiu karves.
- Ir aš kartu!
- Šersiu kiaules.
- Ir aš kartu!
- Katė laka pieną.
- Ir aš kartu!

Matas B., 3d

* * *

- Eik namo!
- Nėra laiko!
- Eik namo!!!
- Tam juk reikia laiko!!!
- O tai ką tu tada veiki?!
- Pykstuosi su tavimi!!!

Gustavas Balabanskis, 3f

* * *

Gyveno toks katinas Spilkis, kuris labai tingėjo gaudyti peles: gulėdavo visomis dienomis, ėsdavo, tik ką šeimininkai duodavo, o pelių negaudydavo. Tai namie atsirado daug pelių. Vieną vakarą, kai katinas pasisotinęs užmigo, pelės ant jo galvos iškėlė puotą: prisitempė daug sūrio, dešros ir smagiai valgė. Viena pelė įkando jam į ausį, nes pagalvojo, kad tai mėsa. Ir tada katė pavirto į katapelę.

Patricija Kėkštaitė, 3d

* * *

Vaikšto du draugai miške. Pamatė mešką. Vienas nusiauna batus, o kitas jo klausia:

– Kodėl nusiavei batus ?

Draugas atsako:

– Be jų greičiau bėgu.

Jo draugas sako:

– Taigi vis tiek meška greičiau bėga!

O draugas jam atsako:

– Svarbu, kad bėgdamas tave aplenkčiau.

Dalia Karoblytė, 3f

* * *

Marija varto pasakų knygą ir sako:

– Lapė yra naminis gyvūnas.

Mama klausia:

– Kodėl?

Marija atsako:

– Lapė turi savo olą, kaip ir mes savo namus. Vadinasi, ji naminis gyvūnas.

Martynas Petkevičius, 3d

* * *

Buvo du broliai: Ne Tavo Reikalas ir Protas. Jie eina į mokyklą. Eidamas Protas pradėjo krapštyti nosį. Privažiavo policininkas ir klausia Ne Tavo Reikalo:

- Koks tavo vardas?
- Ne Tavo Reikalas.
- Kur tavo protas?
- Krapšto nosį.

Liudvikas Kvedaravičius, 3d

* * *

- Einu valgyti, – sako ančiukas.
 - Ir aš, – atsako viščiukas.
 - Einu plaukioti, – sako ančiukas.
 - Ir aš, – pritaria viščiukas.
- Ir nuskendo viščiukas.

Kajus Rusteika, 3d

* * *

- Kas tau sakė?
- Meška išsprogtaė.
- Ką sakė?
- Kad medų išlaižė plaštakė.

Daugailė Gudelytė, 3f

* * *

- Turiu aš daug draugų.
- Ir aš nemėgstu tų kvailių.
- Gal tu neprigirdi?
- Ir tu labai graži.

Grytė Stankevičiūtė, 3d

* * *

- Ar nori bėgti į jūrą?
- Ne, vanduo šlapias!
- Žaidžiam žaidimą!
- Žaidžiam.
- Mesk plunksną prieš vėją, o aš pagausiu.

Kajus Ulinauskas, 3d

* * *

Žirafa turėjo trumpą kaklą. Bet ji prarijo kopėčias ir pasidarė aukšta!

Orinta Račkauskaitė, 3d

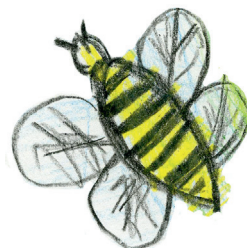
Mīslēs ir mīklēs

* * *

Mažas kūnelis, dryžuotas pilvelis, o gale adata išsitraukia. (Bitė)

Eduard Drobinov, 3d

* * *

Jis lygiai toks, kaip tu, bet niekada neauga.
(Tavo nuotrauka)

Aistė Alkauskaitė, 3d

* * *

Juodas su baltom dėmėm, su uodega gyvūnas, bet ne katinas. Kas? (Karvė)

Emilija Važytė, 3f

* * *

Kas ryte ir vakare būna milžinu, o per pietus neužauga? (Šešėlis)

Aras Sapranavičius, 3f

* * *

Vaivorykštinis paukštis. Kas? (Gaidys)

Danielė Daunoravičiūtė, 3d

* * *

Ką katinas valgo? (Nieko, jis ėda.)

Auksė M., 3f

* * *

Kada žmonės leidžia ažuolų sulą? (Ažuolų sulos neleidžia, pavasarį leidžia beržų ir klevų sulą.)

Daugailė Gudelytė, 3f

* * *

Dešrelė bėga kaip vilkas. Kas? (Šuo taksas)

Orinta Račkauskaitė, 3d

* * *

Žalias, bet ne žolė, ilgas, bet ne žirnių ankštis, duria, bet ne kaktusas.
(Agurkas)

Mantas Paradauskas, 3d

* * *

Verkia, verkia dangus. Kas? (Lietus)

Gabija Latvytė, 3f

* * *

Kietas kaip betonas, bet ne betonas. Sunkus lyg drambliukas, bet ne drambliukas. Kas? (Didelis akmuo)

Liudvikas Kvederavičius, 3d

* * *

Šešios balso stygos, kai ausį pasuksi, gražiau dainuos. Kas? (Gitara)

Gustavas Balabanskis, 3f

* * *

Aš jų neliečiu, bet dėl manęs jie verkia. Kas? (Svogūnas)

Kajus Ulinauskas, 3d

* * *

Kokių žmonių pasaulyje nėra? (Tobulų)

Balta kaip sniegas, bet ne sniegas. Jūros vanduo, bet neskystas. Kas?
(Druska)

Ramunė Zelbaitė, 3f

* * *

Mažas neturi, suaugęs turi, senas vėl neturi. Kas? (Dantys)

Rugilė Kiemienaitė, 3d

Kas laukely mėlynai mėlynai žydėjo, daug kančių kentėjo, o subrendęs
žmones rengti padėjo? (Linai)

Raminta Baukytė, 3d

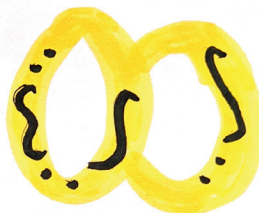
Užgavėnių kaulijimai (oracijos)

* * *

Aš čigonė, aš graži –
Žiedai, auskarai, skaros, kvepalai!
Likimą bursiu aš iš delno, akių ir kitų!
Duosi blynų, kavos ir saldinių – metai bus nuostabūs!
Žaltys apsigyvens po namu, Deivės laimins namučius!
Jei paliksi mane basą – bus blogai!
Gaisrai! Sudužęs veidrodis ir išbirusi druska!
Šie ženklai, patikėk, nieko gero!
Aš su tavim gražiai –
Būk su manim toksai!

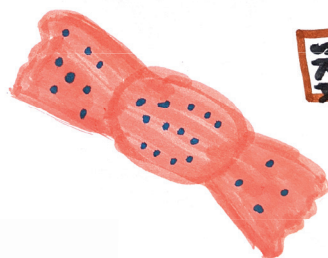
Gerda Aškelavičiūtė, 4f

* * *

Mes čigonės iš Berlyno –
Norim aukso ir pelyno,
Jei neduosit – tai nebursiu,
O tik keiksiuos „Rupūs miltai“!

Amelija Rusteikaitė, 3d

* * *

Labas! Labas! Vaikužėli,
Jei neduosi blynų ir kakavos –
Tai užkeiksiu visados:
Visados tu gulėsi šaltoje troboje!
Visados tik tu dėvėsi senus skarmalus, klumpes!
Neturėsi pinigų, neturėsi ir draugų!
Tai prašau tavęs, vaikuži,
Blynėlių ir kavos!!!

Emilija Latvėnaitė, 4f

* * *

Aš, raganė Lietuvos,
Noriu blynų ir kavos!
Jei negausiu aš kavos –
Tai bent duokit man dešros!

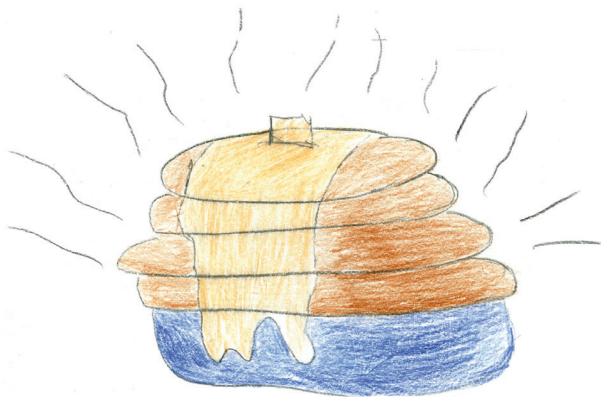
*Marija Patricija
Aliukonytė, 3d*

* * *

Raganų burtai
Raganų burtai yra įdomūs, nes yra negirdėtų žodžių.
Bum bum – būk prakeiktas – ta ta dum bum!
Tai tikrai keista, bet Raganom tai tikri burtai! Būm!

Lukrecija Juozaitytė, 4f

* * *

Daktaras:

– Paimk puodą,
įdėk supelijusią uogą,
įmesk uodą,
išgerk
ir pinigus man duok.

Adelė Milaševičiūtė, 4e

* * *

Laba, laba,
Pasveikt nuo kosulio reikia!
Paimk stiklinę, pilną karšto vandenėlio,
Imk druskytės su soda,
Pasveiksi kaip niekad!
Paskui blynelių man padovanosi,
Ir eisiu, eisiu sau ramiai gatve.

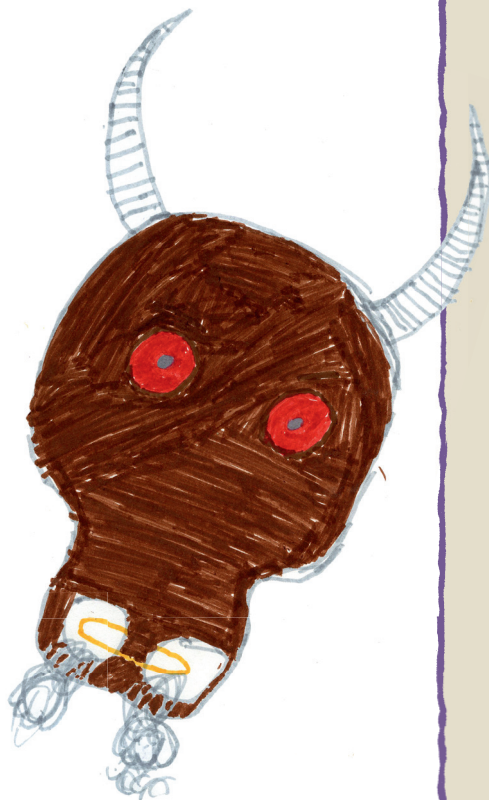
Andrė Ragelytė, 4f

* * *

Aš gydytojas Lietuvos,
Jeigu nori tu pasveikti –
Imkis šio recepto:
1 ml pipirų,
pusę puodelio kolas,
1 ml druskos,
1 ml cukraus
Ir viską išmaišyti.
Po to išgerk –
Būsi sveikas kaip ridikas!

Sofija Abakaitė, 3d

* * *

Aš meškinas rudnosis!
Duok man blynų –
Arba ruda bus tavo nosis.
Duok kakavos, arbatos ir kavos –
Arba per Kalėdas negausi
nė vienos dovanos!

Liudvikas Kvedaravičius, 3d

* * *

Giltinės kalba

Duok man lašinukų –
Arba įrašysiu tave į sąrašą, cha, cha, cha!
O jei neturi lašinių –
Pasakyk juokelį rimtą!

Martynas Petkevičius, 3d

* * *

Mes, velniukai iš kalnų,
Norim aukso, pinigų.
Jei neduosit šių daiktų –
Tai jūs eisit po velnių!

Gustavas Balabanskis, 3f

Visi skyriuje „O ką šiandien vaikai kuria?“ publikuojami kūriniai užrašyti 2019–2020 m. m.

Vietoj pabaigos

$\text{♩} \approx 84$

[♩] At - va - žia - va buo - bē - lē iš mies - ta gā - la,

su di - de - lē di - de - lēs ra - tās be gā - la.

A - tsi - sie - dus i ra - tu gā - la,

su di - de - lē di - de - lēs ra - tās be gā - la...

Atvažiava buobēlē

Atvažiava buobēlē iš miesta gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Atsisiedus i ratu gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Apsistuoje pas truobuos gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Išlēpa buobēlē iš ratu gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Īējē buobēlē i truobuos gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.

Isikēšusi sūrēli i kišenēs gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Išsitrauki sūrēli iš kišenēs gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Pasidiejē sūrēli be gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Unt stala gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.
 Atbiega kalēli iš miesta gāla,
 Su didelē didelēs ratās be gāla.

Pagruobė sūrėli be gāla,
Su didelė didelės ratās be gāla.
Užbiega kalėli už miesta gāla,
Su didelė didelės ratās be gāla.
Kad davi kalelē buobėlė par oudeguos gāla,
Su didelė didelės ratās be gāla.
Išbiega kalėli iš truobuos gāla,
Su didelė didelės ratās be gāla.
Cīpdama, kaukdama nubiega i miesta gāla,
Su didelė didelės ratās be gāla.

P.: Veronika Riaukienė, 87 m., gyv. Juodeikių k., Nausodžio apyl., Plungės r. U.: A. Riauka 1979 m. Šifravo Lijana Šarkaitė-Viluma 2020 m. MFA KF 7111 (32).

Šaltinių sutrumpinimai

AKD – Ak tu sauliul sauliula. CD. Adutiškio krašto dainos. [Atlieka] Adutiškio krašto dainininkai ir muzikantai. Sudarė Daiva Vyčinienė. Vilnius: Vilniaus plokštelių studija, 2003.

AŠVA – asmeninis Lijanos Šarkaitės-Vilumos archyvas.

DvŽš – 20 žemaitiškų šokių. Sudarė Jūratė Čepaitė. Klaipėda, 2001.

FaLA – Folkloro ansamblio „Laukis“ archyvas.

LT – Lietuvių tautosaka. T. 5, Vilnius, 1968.

LTRF – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos rankraštyno fonoteka.

LTRF cd – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos rankraštyno fonotekos įrašų plokštelių fondas.

LTRF pl – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos rankraštyno fonotekos įrašų plokštelių fondas.

LRD – Linelius roviau, dainavau. Onos Bluzmienės tautosakos ir atsiminimų rinktinė. Sudarė ir parengė Bronė Stundžienė, Zofija Puteikienė, Kazimieras Garšva, Kazimieras Kalibatas. Vilnius: Vaga, 1990.

MFA Ad – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyriaus Muzikinio folkloro archyvo garso įrašų darbinis fondas.

MFA KF / KLF – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyriaus Muzikinio folkloro archyvo garso įrašų magnetofono juostų fondas.

PMJB – Paklauskyt manę, jauno bernelio. Jauniaus Vyliaus užrašytos suvalkiečių tautosakos rinktinė. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2011.

SIS II – Sutartinės. Daugiabalsės lietuvių liaudies dainos. Sudarė ir paruošė Zenonas Slaviūnas. T. II. Vilnius, 1958.

SSKš – Skamba skamba kankliai. Šokiai. Vilnius, 1994.

ŠR – Šokiai ir rateliai. Sudarė Eugenija Venskuskaitė. Vilnius, 1989.

VEKC KA – Vilniaus etninės kultūros centro archyvo įrašų kasečių fondas.

VRlp – Velykų rytą lelija pražydo. Verbų sekmadienis, Velykų, Jurginių papročiai ir tautosaka. Parengė Nijolė Marcinkevičienė, Loreta Sungailienė, Audronė Vakarinienė. Vilnius: LLKC, 2006.

Kiti sutrumpinimai

apyl. – apylinkė

aps. – apskritis

gyv. – gyveno (-a)

m. – metai

mst. – miestas

Nr. – numeris

P. – pateikė

Pb. – publikuota

r. – rajonas

sen. – seniūnija

tk. – taktai (-as)

U. – užrašė

vls. – valsčius

Abėcėlinė tautosakos kūrinų rodyklė

- A kur tu buvai (vaikų daina)
Ant to dideli būgnėla (formulinė daina)
Apsikaišius kaip Sekminių karvė (posakis)
Aš mažas žiekelis (kiaušiniautojų dainelė-oracija)
Aš pasėjau linučius (ratelis)
Aš pasiejau žalius linus (darbo daina)
Ataina lietus (piemenų dainelė)
Atbėga laputė patvaksnodama (vaikų daina)
Atvažiava buobėlė
Ausim, sesutės, abrūsus (ratelis)
Aviža prašė (ratelis)
Avižėlių pirkti (žaidimas)
Avižos baltos (skudučių sutartinė)
Baravykai, baravykai (vaikų daina)
Buobuti turieja (vaikų daina)
Buvo dėdė Vilniuj (sutartinė)
Čiulba paukštėla (vaikų daina)
Čiuldi rudė (šokis)
Čyru vyru pavasaris (vyturio pamėgdžiojimas)
Daise, daise (skaičiuotė)
Dažų krautuvė (žaidimas)
Du zuikučiai pjaunas (piemenų žaidimas)
Eikim i lauka (vaikų daina)
Ercum percum pamaguli (skaičiuotė)
Eršmit, eršmit (Užgavėnių šokis)
Gaidel', gaidel' (vaikų daina)
Gaidis ont slenkstė stuoviejė (ratelis)
Ganau, ganau avelas (piemenų daina)
Gavau aš vištėlė duovanū (vaikų daina)
Gegutėlė tupi, tupi (žaidimas)
Grybs, grybs, baravyks (ratelis)
Griuvo uodas nuo šakos (vaikų daina)
Guli žirnis ant lėkštės (skaičiuotė)
Ieva, Ieva (volungės pamėgdžiojimas)
Į Lovučius pas Patalauską (posakis)
Jei per Kūčias (orų spėjimas)
Jurgi, tėvas šaukia (Jurginių daina)
Kai saulė tekėjo (ratelis)
Knyvi, knyvi (pempės pamėgdžiojimas)
Kuku kubiliuku (skaičiuotė)
Kukū, duos Dievas pupų (gegutės pamėgdžiojimas)
Kumelaite nabagaite (Užgavėnių daina)
Kupolio rože, kupolijyte (Kupolinių ratelis)
Kur lio lio lio (piemenų dainelė)
Kur tas senis (Užgavėnių daina)
Kūma, dūša (varlių pamėgdžiojimas)
Laumės laižo mėnulį (posakis)
Leliumoj, tu, kiškulia (advento-Kalėdų daina)
Lyja, luoja (erzinimas)
Lipo grūšion pelėda (vaikų daina)
Marusėla, Petrusėla (dainelė-būrimas)
Melnyčia (ratelis)
Mes – židele iš Leckavas (Užgavėnių daina)
Mikita (šokis)
Mūsu maišė pakulne, pakulne (ratelis)
Nuvažioug, debeseli (piemenų dainelė)
O ir atlėkė baikštoji elnė (advento-Kalėdų daina)
O tai dyvai (Užgavėnių daina)
Oi tu, ožy, nu nu nu (vaikų daina)
Ont žilvīče kelma (Užgavėnių ratelis)
Ožys (žaidimas)
Pakulnis audeklas (ratelis)
Pasėjau kanapį (darbo daina)
Pasėjau pupų (darbo daina)
Pavasarielis linksmas atėjo (literatūrinė daina)
Pelėda, pelėda (vaikų daina)
Per Lazdijų miesčiuką (Užgavėnių ratelis)
Pjausim dobilą (ratelis)
Pjoviau, pjoviau rugelius (ratelis)
Ralio, karvytes, ralio (raliavimas)
Rupūž', rupūž' (šokis)
Saulala, motinėla (piemenų dainelė)
Skrido vanagėlis (advento-Kalėdų daina)
Starkau Jonai (gandro erzinimas)
Šinden mūsų gaspadine (kregždės pamėgdžiojimas)

Šuta boba šustinius (vaikų formulinė daina)
Tepu, lepu (kūlimo pamėgdžiojimas)
Tetervinas an dirvono (vaikų daina)
Tina, šuku luku (skaičiuotė)
Tindirioška (šokis)
Tykiai ramiai (ratelis)
To to to, stovi oželys (gavėnios daina)
Tu, kiškeli (advento-Kalėdų daina)
Tupi (v)uodas ant kelmelio (vaikų daina)
Tūto, strazdeli, tūto (trejinė sutartinė)
Ulioja varnu (vaikų daina)

Ūkininkas, ūkininkas (ratelis)
Vai tu, rugeli (darbo daina)
Vai tu, kuosela, leliumoj (advento-Kalėdų daina)
Vakietukas vaketytei (žaidimas-šokis)
Vanagėlis ir vištos (žaidimas)
Velykela raduoleta (sūpuoklinė daina)
Viens velns (Užgavėnių šokis)
Višta, višta, duok man tūpel' (vaikų daina)
Žąsų tiltas (advento-Kalėdų žaidimas)
Žiedo dalijimas (advento-Kalėdų žaidimas)
Žvirbliuk, žvirbliuk (vaikų daina)

utioja
varnu

Tautosakos
rinktinė
vaikams

Išleido Vilniaus etninės kultūros centras
Spausdino UAB „Raidynėlis“
Tiražas 1000 vnt.